

Azərbaycan Respublikası Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin

2019-cu ildə Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar diaspor təşkilatları tərəfindən həyata keçirilmiş tədbirlərə dair

HESABATI

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbərinin “Xocalı soyqırımının iyirmi yeddinci ildönümünün keçirilməsinə dair Tədbirlər Planı haqqında” 2019-cu il 6 fevral tarixli 11 nömrəli Sərəncamına uyğun olaraq, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi sədrinin 11 fevral 2019-cu il tarixli 007-ü sayılı əmri ilə “Xocalı soyqırımının iyirmi yeddinci ildönümünün keçirilməsi”nə dair Tədbirlər planı təsdiq edilib.

Tədbirlər planına uyğun olaraq, dünyanın müxtəlif ölkələrində fəaliyyət göstərən Azərbaycan diaspor təşkilatları tərəfindən müxtəlif formatlı anım mərasimləri, fotosərgilər, seminarlar, dəyirmi masalar, etiraz aksiyaları, mətbuat konfransları keçirilmiş, xarici kütləvi informasiya vasitələri, o cümlədən tele-radio kanalları vasitəsilə Xocalı soyqırımına həsr olunmuş materiallar yayılmışdır.

7 fevral tarixində Azərbaycanlıların İsveçrədəki Mədəniyyət Mərkəzinin rəhbəri Qasım Nəsirov yerli məktəblilər üçün "KHOJALY 92" tətbiqi pedaqoji kvest və ya simulyasiya oyununu təşkil etmişdir. İsveçrənin Zürix şəhər gimnaziyasının 36 isveçrəli şagirdi könüllü şəkildə bu kvestdə iştirak etmək arzularını bildirərək 3 saat ərzində kvestin oyun hissəsində və elece də mövzu üzərində qurulmuş referat və diskussiyalarda iştirak etmişlər. Kvestdə əsasən 1992-ci ildə fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Xocalını tərk etməyə məcbur olan insanların nələrə məruz qaldıqları nümayiş olunmuşdur. Tədbirin təşkilində əsas məqsəd - tələbələri Qarabağ və Xocalı mövzusu, Xocalı həqiqətləri ilə yaxından tanış etmək olmuşdur.

12 fevral tarixində Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən “Xocalıya ədalət!” beynəlxalq məlumatlandırma kampaniyası çərçivəsində görülən işlərin tərkib hissəsi olaraq Türkiyənin Kahramanmaraş şəhərində salınan Xocalı Parkının və burada ucaldılan Ana fəryadı abidəsinin açılış mərasimi keçirilmişdir. Açılış mərasimində rəsmi şəxslər, diplomatlar, millət vəkilləri, Türkiyə ictimaiyyətinin tanınmış nümayəndələri, yerli sakinlər, QHT və KİV nümayəndələri iştirak ediblər. Azərbaycanın Türkiyədəki səfiri Xəzər İbrahim, Kahramanmaraş Böyükşəhər Bələdiyyəsinin sədri Fateh Mehmet Erkoc, Türkiyə Böyük Millət Məclisinin deputatı İmran Kılıç, Azərbaycanın Ankaradakı səfirliyinin təhsil üzrə müşaviri Nəcibə Nəsibova, Kahramanmaraş-Azərbaycan Təhsil Mədəniyyət və Həmrəylik Dərnəyinin sədri Tural Şahbazlı və başqalarının çıxışları dinlənilmişdir. Çıxışlarda 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə təcavüzkar Ermənistanın Azərbaycanın Xocalı şəhərində dinc əhaliyə qarşı törətdiyi soyqırımı aktı ötən əsrdə dünyada insanlıq əleyhinə ən ağır cinayətlərdən biri kimi dəyərləndirilmişdir. Bununla yanaşı, bildirilmişdir ki, Kahramanmaraş şəhərində belə bir parkın salınması və burada Xocalı abidəsinin ucaldılması Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığına daha bir nümunədir. Sonra parkda Xocalı şəhidlərinin xatirəsinə ağaclar əkilmişdir.

Fevralın 18-də Ukraynanın Lvov şəhərində “Xocalı soyqırımının hüquqi aspektləri” mövzusunda beynəlxalq seminar keçirilmişdir. Ukraynada ilk dəfə olaraq Xocalı soyqırımına həsr edilmiş anım tədbiri beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri və ekspertlərinin iştirakı ilə baş tutmuşdur. Seminar Azərbaycanın Ukraynadakı Səfirliyi, “Lvov Politexnik” Milli Universiteti, Birləşmiş Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin (BUAK)

gənclər təşkilatının, həmçinin UNESCO-nun nəzdindəki Beynəlxalq Ədəbiyyat və Jurnalistika Akademiyasının birgə təşkilatçılığı ilə keçirilmişdir. Tədbirdə beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri ilə yanaşı, Ukrayna Xarici İşlər Nazirliyinin Lvov üzrə nümayəndəsinin müavini Zinovi Qoşovskiy, hərbiçilər, ictimaiyyət nümayəndələri, diaspor təmsilçiləri və digər qonaqlar iştirak etmişdirlər. Ehtiyatda olan general polkovnik İvan Ploxotnyuk ötən əsrin 90-cı illərində Azərbaycan ərazisində xidməti zamanı SSRİ rəhbərliyinə Ermənistanın işğalçılıq siyasətinə dair müraciəti haqqında məlumat vermişdir. O, Ermənistanı insanlığa və bəşəriyyətə qarşı cinayət törətməkdə ittiham etmişdir. Tədbirdə çıxış edən "Lvov Politexnik" Milli Universitetinin prorektoru Oleq Matviyuk, Beynəlxalq Ədəbiyyat və Jurnalistika Akademiyasının rektoru Vasil Tarçineç, Xocalı soyqırımının şahidi, ukraynalı pilot, polkovnik Leonid Kravets, UNESCO-nun Ukrayna üzrə nümayəndəsi Kot Mixaylo, BUAQ-ın sədri Rövşən Tağıyev, təşkilatın Lvov şəhər təşkilatının rəhbəri Teymur Məmmədov, təşkilatın gənclər departamentinin rəhbəri Şəhriyar Məhərrəmov Xocalı soyqırımına dair faktlara toxunmuşdurlar. Bildirilmişdir ki, XX əsrin ən dəhşətli faciələrindən biri olan bu hadisənin günahkarları öz layiqli cəzasını almalıdır.

18 fevral tarixində Türkiyənin Təkirdağ vilayətinin Çərkəzköy şəhərində də "Dünəndən bu günə qədər erməni təcavüzkarlığı və Xocalı soyqırımı" mövzusunda konfrans keçirilmişdir. Çərkəzköy Türk Ocaqları tərəfindən təşkil olunan tədbirdə şəhərin ziyalıları və rəhbər şəxsləri, yerli ictimaiyyətin təmsilçiləri iştirak etmişdirlər. Xocalı şəhidlərinin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olunduqdan sonra Anadolu Aydınlar Ocağının sədri, professor İbrahim Öztəkin məruzəsi dinlənilmişdir. O, dinləyicilərə Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin səbəb və məqsədləri barədə geniş məlumat vermişdir. Xocalı soyqırımını bəşəriyyətə qarşı cinayət olduğunu diqqətə çatdıran professor İbrahim Öztək bildirmişdir ki, sülhsevər dünya ictimaiyyəti bu qanlı hadisə ilə bağlı ədalətli mövqe sərgiləməlidir.

Dövlət Komitəsinin dəstəyilə "QALA" Yunanıstan-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyəti tərəfindən **20-28 fevral tarixində** təşkilatın ofisində "Xocalı Soyqırımını Unutma" adlı foto sərgi keçirilmişdir.

20 fevral tarixində İsrailin Akko şəhərinin bələdiyyəsi, bu şəhərdəki Azərbaycan evi, Dağ Yəhudilərinin Koordinasiya Mərkəzi və "İctimaiyyət üçün beynəlxalq layihələr" qeyri-hökumət təşkilatının dəstəyi ilə müasir Azərbaycanın tarixində ən dəhşətli, qanlı faciələrdən biri olan Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümünə həsr olunmuş tədbir keçirilmişdir.

Fevralın 21-də "Azərbaycan-Finlandiya Dostluq Cəmiyyəti"nin rəhbəri, "Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi"nin nümayəndəsi Təranə Nəzərovanın təşkilatçılığı ilə Finlandiya Parlamentində görüş keçirilmişdir. Azərbaycan Respublikasının İsveçdəki Səfirliyinin müvəqqəti işlər vəkili G.Rüstəmzadənin iştirakı ilə keçirilmiş görüşdə Finlandiya Parlamentinin deputatı, Azərbaycan-Finlandiya parlamentlərarası dostluq qrupunun sədri Eero Lehti, Antero Eerola (jurnalist) və qurumun beynəlxalq əlaqələr komitəsinin nümayəndələrinə Xocalı faciəsi zamanı törədilmiş cinayətləri əks etdirən foto, video və yazılı materiallar təqdim olunmuş, habelə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi barədə müzakirələr aparılmışdır. Həmçinin, söhbət zamanı, Xocalı soyqırımının gələcəkdə Finlandiya Parlamentində gündəmə gətirilməsinin, ölkənin ali qanunverici orqanı tərəfindən faciəyə hüquqi qiymət verilməsinin mümkünlüyü barədə danışıqlar aparılmışdır.

21 fevral tarixində Marneulidə AtaHoldingin binasında Azərbaycan Respublikasının Gürcüstandakı səfirliyin təşkilatçılığı ilə "Xocalı" soyqırımına həsr olunmuş anım mərasimi keçirilmişdir. Anım mərasimində Gürcüstan Parlamentinin deputatları Ruslan Hacıyev və Tamaz Naveriani, Kvemo Kartli qubernatorunun müavini Zaur Darğallı, Azərbaycan

Respublikasının Gürcüstandakı səfiri Dursun Həsənov və səfirliyin nümayəndələri, QHT-lər iştirak etmişdirlər.

Fevralın 21-də Ukraynanın Xarkov şəhərində Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümünə həsr olunmuş tədbir keçirilmişdir. Anım mərasimində əvvəlcə Xocalı soyqırımı qurbanlarının və Ukraynada Maydan hərəkatı zamanı vəfat etmiş "Səmavi yüzlü"ün xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilmişdir. Tədbirdə çıxış edənlər bildirmişdirlər ki, Xocalı soyqırımı dinc əhaliyə qarşı törədilmiş ən qorxunc cinayətlərdən biridir. Xocalı haqqında reallıqların dünyaya çatdırılmasında Heydər Əliyev Fondu tərəfindən görülən işlər, həyata keçirilən layihələr qeyd edilmiş və bildirilmişdir ki, uzun illərdir Fondun təşəbbüsü ilə əsas şüarı "Biz intiqam yox, ədalət istəyirik" tələbi ilə "Xocalıya ədalət" beynəlxalq kampaniyası həyata keçirilir. Daha sonra Xocalı faciəsi haqqında tarixi arayış və hadisələrin canlı şahidləri haqqında çəkilmiş sənədli film nümayiş etdirilmişdir. Tədbirdə Xarkov Regional Şurasının sədri Azərbaycan Respublikasının Ukraynadakı Fövqəladə və Səlahiyyətli səfiri Azər Xudiyev, Ukraynanın Dəmiryolu Nəqliyyatı Dövlət Universitetinin rektoru Serqey Pançenko, Qriqori Skovoroda adına Xarkov Milli Pedaqoji Universitetinin rektoru İvan Prokopenko, Xarkov şəhərinin diplomatik korpusunun, Azərbaycan diasporunun nümayəndələri və KİV təmsilçiləri iştirak etmişdirlər.

21 fevral tarixində Türkiyənin İğdır vilayətinin Aralıq şəhərində Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar anım mərasimi keçirilmişdir. Toplantıda Azərbaycanın və Türkiyənin dövlət himnləri səsləndirilmiş, şəhidlərimizin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olunmuşdur. Sonra baş konsul Nuru Quliyev, Aralıq şəhərinin icra başçısı Sercan Gökdəmir, 15 İyul Şəhid və Qazi Ailələri Dərnəyinin sədri Kanbər Güzəlkaya çıxış etmişdirlər. Çıxışlarda 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə erməni vandallarının Azərbaycan xalqına qarşı törətdiyi soyqırımı aktı barədə məlumat verilmişdir. Diqqətə çatdırılmışdır ki, Xocalı soyqırımı XX əsrdə insanlıq əleyhinə törədilən ən ağır cinayətlərdən biridir. Çıxışlarda, həmçinin Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq məlumatlandırma kampaniyası çərçivəsində görülən işlərdən bəhs olunmuşdur. Azərbaycanın Qarsdakı baş konsulluğu ilə 15 İyul Şəhid və Qazi Ailələri Dərnəyi tərəfindən birgə təşkil olunan mərasimdə Türkiyə Böyük Millət Məclisinin sabiq deputatı Adil Aşırım, Aralıq rayonu Jandarma Qarnizonu Komandanı polkovnik-leytenant Berk İştahlı, rayonun polis idarəsinin rəisi Yusif Erkan, Azərbaycan və Türkiyədən QHT və KİV təmsilçiləri, yerli ictimaiyyətin nümayəndələri iştirak etmişdirlər. Rəsmi hissənin ardından Xocalı soyqırımının dəhşətlərini əks etdirən film nümayiş olunmuşdur. Daha sonra Xocalı soyqırımının tarixi ilə bağlı panel keçirilmişdir. Xocalı soyqırımına və şəhidlərimizə həsr olunan şeirlər oxunmuşdur.

22 fevral tarixində Azərbaycanın Qazaxıstandakı Səfirliyində Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə həsr olunan anım tədbiri keçirilmişdir. Tədbirdə Heydər Əliyev Fondu tərəfindən hazırlanan "Xocalıya ədalət!" sənədli filmi nümayiş etdirilmişdir. Həmçinin tədbir çərçivəsində Xocalıya həsr edilən "Fevral ildırım" adlı video klipin təqdimatı olmuşdur. Azərbaycanın Qazaxıstandakı səfiri çıxışında Xocalı Soyqırımı ilə bağlı geniş məlumat verərək bildirmişdir ki, Avropa ölkələri 22 fevralı cinayət qurbanları günü kimi qeyd edirlər. Şair-yazıçı Dina Oraz isə qeyd etmişdir ki, "Fevral ildırım" mahnısı iki illik işin nəticəsidir və terrorizmə, ekstremizmə, soyqırımına qarşı insanları xəbərdar etmək üçün bir çağırışdır. Mahnının ifaçısı olan Azərbaycan əsilli qazaxıstanlı müğənni Neyla Quliyeva da çıxışında qeyd etmişdir ki, "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq kampaniyası çərçivəsində dünya miqyasında müxtəlif tədbirlər keçirilir və bu yolla Xocalıda törədilənlər barədə dünya ictimaiyyətinə məlumat çatdırılır. Mahnının bəstəkarı Azat Ospanov insanlığa qarşı dəhşətli cinayət olan Xocalı soyqırımı haqqında sənədli filmlərə baxıb ətraflı məlumat əldə etdikdən sonra klip hazırlanmasına qərar verdiyini bildirmişdir. Klipin prodüseri Dana

Riskeldinova da layihə ilə bağlı təəssüratlarını bölüşmüşdür. Tədbirdə Xocalı soyqırımını əks etdirən fotosərgi nümayiş olunmuşdur.

Klipin təqdimatı Qazaxıstanın Almatı, Aktau, Atırau və digər şəhərlərində də keçiriləcək.

Fevralın 22-də İstanbulda Mehmet Fatih Sultan Vakıf Universiteti və Azərbaycan İslahatçı Gənclər İctimai Birliyinin təşkilatçılığı ilə Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsi anılmışdır. Anım mərasimində əvvəlcə hər iki ölkənin dövlət himnləri səsləndirilmişdir, faciə qurbanlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilmişdir. İyirmi yeddi il əvvəl Xocalıda insanlıq dramının yaşandığını bildirən Azərbaycan İslahatçı Gənclər İctimai Birliyinin rəhbəri bu faciənin yalnız azərbaycanlılara deyil, bütün türk millətinə, insanlığa qarşı işlənən cinayət olduğunu bildirmişdir. Qeyd edilmişdir ki, bir şəhərdə bir gecənin içərisində 63 uşağın öldürülməsi dəhşətverici faktdır. Tədbirdə həmçinin, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq kampaniyasının bu soyqırımı aktının dünyaya çatdırılmasında böyük rol oynadığını bildirilmişdir. Xocalı soyqırımının XX əsrin faciəsi olduğunu qeyd edən Türkiyə-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Şamil Ayrım bu faciəni bu gün unutmamaq istəyən güclərin olduğunu və türk millətinin bu dəhşətli hadisəni unutmamağını və unudulmasına da imkan verməyəcəyini bildirmişdir. Xocalı faciəsinin insanlığa qarşı qətləmə olduğunu bildirən Mərmərə Qrupu Strateji və Sosial Araşdırmalar Vəqfinin sədri, professor Akkan Suver 1992-ci il fevralın 26-da Ermənistan hərbi birləşmələri tərəfindən əhalisi azərbaycanlılardan ibarət olan Xocalı şəhərinin bir gecənin içərisində darmadağın edildiyini bildirmişdir. Digər çıxış edənlər də Xocalı faciəsinin, bütün dünyanın gözü önündə törədilmiş bu soyqırımının insanlığa qarşı cinayət olduğunu vurğulamışdılar.

Anım mərasimində Azərbaycanın Əməkdar artisti Aybəniz Haşımovanın rəhbərlik etdiyi "Sənət Akademiyasının" üzvləri tərəfindən Xocalı soyqırımını əks etdirən musiqi nömrələri ifa edilmişdir.

Fevralın 22-də Ukraynanın paytaxtı Kiyev şəhərində Xocalı soyqırımı hadisələrini bədii üslubda çatdıran "Böyüməyən uşaqlar" tamaşası nümayiş olunmuşdur. Tamaşanın əsas süjet xəttini müharibələrin, soyqırımların insan düşüncəsində buraxdığı ağır izlər və bunun nəticəsində faciə görmüş insanların cəmiyyətə adaptasiya olunmasında yaratdığı çətinliklər təşkil edir. Səhnə əsəri Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin dəstəyi, Ukrayna Azərbaycanlıları Birləşmiş Diasporu (UABD), Birləşmiş Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresi (BUAK) və Kiyev Azərbaycanlıları Konqresinin (KAK) təşkilatçılığı ilə Ukraynanın "Çorniy kvadrat" teatri tərəfindən hazırlanmışdır.

Tamaşanın nümayişindən öncə, diaspor təşkilatlarının rəhbərləri Hikmət Cavadov, Rövşən Tağıyev, Oleq Krapivin, Dövlət Komitəsinin şöbə müdiri çıxış edərək Xocalı soyqırımının xarici ölkələrdə tanınması istiqamətində hər bir vətəndaşın üzərinə böyük məsuliyyət düşdüyünü vurğulamışdır. Bildirilmişdir ki, tamaşa Xocalı soyqırımı barədə Ukrayna cəmiyyətində daha aydın təsəvvür yaradacaqdır.

Tamaşanı izləyənlər arasında Azərbaycanın Ukraynadakı səfirliyinin müşaviri Elman Bağirov, Azərbaycanın Poltavadakı fəxri konsulu Elşən Vəliyev, Ukraynanın Xalq artisti Vladimir Qrişko, Ukrayna Kikboksinq Federasiyasının prezidenti Olqa Pavlenko, Federasiyanın vitse-prezidenti Elşad İbrahimov, Taras Şevçenko adına Kiyev Milli Universitetinin müəllim və tələbə heyəti, diaspor fəalları və ictimaiyyət nümayəndələri olmuşdur.

Fevralın 22-də "Azız" - İsrail-Azərbaycan Beynəlxalq Assosiasiyasının təşkilatçılığı ilə İsrailin Qüds şəhərində Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsi yad edilmişdir. "Prezident Meşəsində" yerləşən "Xocalı-613" bağında keçirilmiş anım günündə İsrail parlamentinin deputatları, görkəmli ictimai xadimlər də iştirak etmişdirlər.

22 fevral tarixində Serbiyanın nüfuzlu internet xəbər portalı olan “Balkanin.com” saytında Xocalı soyqırımı haqqında məlumat dərc edilmişdir. Yazıda 1992-ci ilin 26 fevralında Ermənistan ordusunun dinc azərbaycanlılara qarşı törədilmiş cinayəti barədə geniş məlumat verilmişdir. (http://balkanin.com/index.php/drustvo/item/1160-azerbejdzan-se-priseca-masovnih-civilnih-zrtava-u-gradu-hodzali.html?fbclid=IwAR1Du_BWLx4gbEREiAIGsLFKS9FMMeKLGN-zTR3fYxcJjWbrYR9RW3-Xp9Eg)

22 fevral tarixində Vyanada Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində Xocalı soyqırımının ildönümünə həsr olunan anım tədbiri keçirilmişdir. Tədbiri açan Mədəniyyət Mərkəzinin rəhbəri Azərbaycan xalqının tarixində ən faciəvi səhifələrdən biri olan Xocalı hadisələri barədə məlumat vermişdir. Qeyd edilmişdir ki, 27 il bundan öncə törədilmiş soyqırımına hələ də beynəlxalq hüquqi qiymət verilməyib. Anım mərasimində çıxış edənlər bildirmişdirlər ki, Ermənistan silahlı qüvvələri fevralın 25-dən 26-na keçən gecə dinc sakinlərə qarşı qətlə törətdilər, bu şəhəri yer üzündən sildilər. Xocalı faciəsində 613 nəfər qəddarcasına qətlə yetirildi, yüzlərlə sakin yaralandı, əsir götürüldü və ya itkin düşdü. Qeyd edilmişdir ki, Azərbaycan dövləti tərəfindən bu faciəyə hüquqi qiymət verilib və bu soyqırımının beynəlxalq müstəvidə tanıtılması, ona ədalətli qiymətin verilməsi istiqamətində mütəmadi iş aparılır. Bu kontekstdə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən “Xocalıya ədalət!” kampaniyası və həmin kampaniya çərçivəsində görülməli işlər diqqətə çatdırılmışdır.

Tədbir çərçivəsində yazıçı, publisist və müstəqil jurnalist Səriyyə Cəfərovanın müəllifi olduğu “Onlar heç zaman böyüməyəcəklər” sənədli filmi təqdim edilmişdir.

Fevral ayının 22-də Finlandiya Xarici İşlər Nazirliyinin Şərqi Avropa və Mərkəzi Asiya üzrə Departamentinin müdiri Maimo Henriksson və Cənubi Qafqaz şöbəsinin rəhbəri Maks Hatvala ilə görüş keçirilmişdir. Görüş zamanı Azərbaycan-Finlandiya münasibətlərindən bəhs edilmişdir. Bununla yanaşı, Xocalı Soyqırımı barədə məlumat verilərək gələcəkdə Finlandiya Parlamentində faciənin müzakirəyə çıxarılması üçün Xarici İşlər Nazirliyi tərəfindən müvafiq materialların hazırlanması ətrafında müzakirə aparılmışdır.

22 fevral tarixində Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin (AAK) prezidenti, İdarə Heyətinin üzvü, AAK-ın baş katibi və təşkilatın nəzarət təftiş komissiyasının üzvü Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ərəfəsində Avropa Parlamentinin Böyük Britaniyadan olan deputatı, Avropa İttifaqının Azərbaycan, Ermənistan, Gürcüstan parlamentlərarası dostluq qrupunun üzvü Sajjad Kerimlə görüşmüşlər. “Xocalıya Ədalət” beynəlxalq təbliğat-təşviqat kampaniyası çərçivəsində baş tutan görüşdə Britaniyalı millət vəkiliə faciə ilə bağlı geniş məlumat verilmiş və bəyanat təqdim olunmuşdur. AAK prezidenti bildirmişdir ki, Avropa ölkələrində fəaliyyət göstərən Azərbaycan diaspor təşkilatları Qarabağ həqiqətləri, Xocalı soyqırımı haqqında məlumatları mütəmadi olaraq yaşadıkları ölkələrin siyasətçilərinə, parlamentarilərinə çatdırırlar. Qeyd olunmuşdur ki, Avropa Azərbaycanlıları beynəlxalq ictimaiyyətdən Xocalı soyqırımına siyasi-hüquqi qiymət verilməsini tələb edir. Avropa Parlamentinin üzvü Sajjad Kerim isə bəyanatla tanış olduqdan sonra bu barədə Böyük Britaniyanın millət vəkiliyinə və eyni zamanda, parlamentdə üzv olduğu qruplara geniş məlumat verəcəyini bildirmişdir. May ayında Avropa Parlamentinə yeni seçkilər keçiriləcəyini bildiren Sajjad Kerim AAK-a yeni seçiləcək millət vəkili ilə sıx əməkdaşlıq etməyi, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, Xocalı soyqırımı haqqında mütəmadi məlumat verməyi tövsiyə etmişdir. Daha sonra AAK-ın nümayəndə heyəti Sajjad Kerimə Qarabağ həqiqətlərini və Xocalı soyqırımını əks etdirən kitablar hədiyyə etmişdir.

Fevralın 22-də Macarıstanın paytaxtı Budapeşt şəhərində Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümünə həsr olunmuş peşəkar boks gecəsi keçirilmişdir.

Yarış Heydər Əliyev adına Beynəlxalq Boks Komitəsi (WBCA-World Boxing Committee Aliyev) və “AKK Promotio”nun təşkilatçılığı ilə baş tutmuşdur. 2000-dən çox

tamaşaçının izlədiyi yarış yerli telekanallarda canlı yayımlanmışdır. IBO və WBCA beynəlxalq kəməri uğrunda yarışda azərbaycanlı idmançı Roman Zakirov meksikalı boksçu Daniel Vega Cotanı məğlub etmişdir. Qalibin şərəfinə Azərbaycan bayrağı yüksəldilmiş və Xocalı soyqırımını əks etdirən videogörüntü nümayiş olunmuşdur. Gecədə Heydər Əliyev adına Beynəlxalq Boks Komitəsinin rəhbəri çıxış edərək Xocalı faciəsi haqqında məlumat vermiş və gecənin Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə həsr edildiyini vurğulamışdır.

22 fevral tarixində Azərbaycanın Fransadakı səfirliyinin və UNESCO yanında daimi nümayəndəliyinin birgə təşkilatçılığı ilə Parisdə Sen-Östaş kilsəsində Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümünə həsr edilmiş anım tədbiri keçirilmişdir. Azərbaycanın dövlət himni səsləndirildikdən sonra mərasimdə çıxış edənlər Xocalı soyqırımını barədə ətraflı məlum vermiş, bu qətləmin Ermənistanın Azərbaycana qarşı apardığı təcavüzün ən qanlı səhifəsi olduğunu vurğulamışlar. Sonra Xocalı qurbanlarının xatirəsinə həsr edilmiş konsert proqramı keçirilmişdir. Etibar Əsədov (piano) və İmamyar Həsənov (kamança) Azərbaycan xalq mahnılarının, Səid Rüstəmovun, Hacı Xanməmmədovun, Fikrət Əmirovun, Cahangir Cahangirovun və Əli Səliminin əsərlərini səsləndirmişlər.

Qeyd edək ki, erməni aktivistlər Xocalı qurbanlarının xatirəsinə həsr edilmiş anım tədbirinə mane olmağa çalışsalar da buna nail ola bilməmişdirlər.

Fevralın 23-də Azzem Beynəlxalq Fondu və Bruklin Bakı Dostluq Assosiasiyasının dəstəyi, SK (Stepanie Khanukova) Akademiyasının təşkilatçılığı ilə "Xocalıları heç vaxt unutma" adlı tədbir keçirilmişdir. Akademiyanın müəllimi Dürdanə Seyidova Xocalı faciəsinin tarixi və Xocalıda törədilmiş qətləmin bütün bəşəriyyətə qarşı törədilmiş bir cinayət olduğunu gənc uşaqların diqqətinə çatdıraraq mühazirə oxumuşdur. Sonra akademiya təhsil alan uşaqlar faciə qurbanlarının xatirəsinə şəkillər çəkmiş və şamlar yandırmışlar.

23 fevral tarixində Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ərəfəsində Avropa İttifaqının siyasi mərkəzi – Belçika Krallığının Brüssel şəhərində azərbaycanlıların Qarabağ həqiqətləri və Xocalı soyqırımının tanıtılmasına həsr olunmuş izdihamlı mitinq keçirilmişdir. Mitinqdə Avropanın müxtəlif ölkələrindən, təxminən 800-dək soydaşımız və Azərbaycana dost münasibət bəsləyən xalqların diaspor üzvləri iştirak etmişdir.

Azərbaycan himninin səsləndirilməsi ilə başlayan aksiyaya İsveçrə Azərbaycanlıları Koordinasiya Şurasının əlaqələndiricisi Qasım Nəsirov və Fransa-Azərbaycan Dialoq Assosiasiyasının sədri Günel Səfərovanın moderatorluğu ilə keçirilmişdir. Mitinqdə çıxış edən Azərbaycan diaspor təşkilatlarının nümayəndələri ingilis, alman, fransız, italyan, ruman və digər dillərdə "Xocalıya ədalət!", "Azərbaycan sülh istəyir!", "Günahsız körpələri öldürməyin!", "Erməni yalanlarına dur del!", "İşğalı dayandır!", "Qarabağa qayıtmaq istəyirik!", "Dilqəm və Şahbaza azadlıq!" və s. şüarlarla Avropa Parlamentinə, beynəlxalq təşkilatlara çağırış etmişlər. Mitinq iştirakçıları 27 il əvvəl Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən törədilmiş Xocalı soyqırımına beynəlxalq miqyasda hüquqi-siyasi qiymət verilməsi, işğal edilmiş Azərbaycan torpaqlarının geri qaytarılması üçün Ermənistana təzyiq göstərilməsi, öz yurd-yuvalarından didərgin düşmüş azərbaycanlıların pozulmuş hüquqlarının bərpa olunması, Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyev də daxil olmaqla bütün azərbaycanlı əsir və girovların azad edilməsi, Ermənistan tərəfinin münacişə ilə bağlı qəbul edilmiş beynəlxalq sənədlərdən irəli gələn öhdəliklərə riayət etməsi tələblərini səsləndirmişlər. Aksiyanın sonunda bəyanat qəbul edilmişdir. Bəyanat Avropa Parlamentinin məsul şəxsləri, beynəlxalq təşkilatlar, səfirliklər, bir çox dövlət və hökumət rəhbərləri daxil olmaqla 2000-ə qədər ünvana çatdırılmışdır. Mitinq ərzində yerli sakinlərə, turistlərə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin acı nəticələrini, Xocalı soyqırımını, Ermənistanın təcavüzkar siyasəti nəticəsində Azərbaycanın məruz qaldığı maddi və mənəvi itkiləri əks etdirən broşürlər paylanmışdır. Aksiyada yerli və xarici media

nümayəndələri iştirak etmiş, mitinq kütləvi informasiya vasitələrində, eləcə də sosial şəbəkələrdə geniş işıqlandırılmışdır.

Fevralın 23-də Ermənistanın Stokholmdakı səfirliyinin qarşısında Skandinaviya Azərbaycanlılarının Koordinasiya Şurası tərəfindən Xocalı faciəsinin növbəti ildönümü ilə əlaqədar aksiya keçirilmişdir. İsveçdə fəaliyyət göstərən müxtəlif diaspor cəmiyyətlərinin və fəalların qatıldığı aksiyada Xocalı soyqırımı və Ermənistanın Azərbaycana qarşı yürütdüyü işğalçılıq siyasəti haqqında məlumat verən plakatlar qurulmuşdur. Öllərində Azərbaycan, Türkiyə və İsveç bayraqları olan aksiya iştirakçıları 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Xocalı şəhərində dinc sakinlərə qarşı həyata keçirilmiş amansız hərbi əməliyyatlarla bağlı yerli ictimaiyyəti məlumatlandırmışlar.

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə reallaşan "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq kampaniyası çərçivəsində soyqırımı haqqında müxtəlif dillərdə informasiyanın olduğu broşürlər Stokholm sakinlərinə təqdim olunmuşdur.

Daha sonra Skandinaviya Azərbaycanlılarının Koordinasiya Şurası tərəfindən İsveç hökumətinə, parlamentinə ünvanlanmış bəyanat qəbul edilmişdir. Bəyanatda Xocalı faciəsi ilə bağlı ətraflı məlumat verilmiş və qeyd olunmuşdur ki, bir gecə ərzində 613 nəfər Xocalı sakininin qətlə yetirilməsi, 8 ailənin tamamilə məhv edilməsi, 487 şəxsin yaralanması və 1275 nəfərin əsir götürülməsi, 197 sakinin itkin düşməsi dünya ictimaiyyəti tərəfindən kəskin şəkildə pislənməli, gələcəkdə belə faciələrin baş verməməsi üçün Xocalı hadisələrinə düzgün siyasi qiymət verilməlidir.

23 fevral tarixində Dövlət Komitəsinin dəstəyi ilə Kanada, Ontario, Ottava - Karlton Universiteti Xocalı Soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə həsr edilmiş sənədli fotolardan ibarət sərgi təşkil edilmişdir. Tədbirin təşkilatçısı Qarabağ Azərbaycan Dil Məktəbi (Karabakh Azerbaijani Language School) olmuşdur.

Fevralın 23-də İsveç-Azərbaycan Dərnəyinin təşkilatçılığı ilə İsveçin paytaxtı Stokholmda Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümünə həsr olunmuş tədbir keçirilmişdir. Anım tədbirində İsveç ictimaiyyətinin nümayəndələri, Azərbaycan və türk diasporlarının üzvləri, ölkəmizin İsveçdəki səfirliyinin əməkdaşları habelə, KİV təmsilçiləri iştirak etmişlər. İsveç-Azərbaycan Dərnəyinin rəhbəri Azərbaycan tarixinin acı səhifələrindən biri olan Xocalı soyqırımı barədə məlumat vermişdir. Qeyd edilmişdir ki, 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Ermənistan hərbi birləşmələri əhalisi tamamilə azərbaycanlılardan ibarət olan Xocalıyı bir gecədə darmadağın edib, şəhərin dinc əhalisini etnik azərbaycanlı olduqları üçün qətlə məruz qoyub və ermənilər tərəfindən insanlara qarşı inanılmaz vəhşiliklər törədilib. Çıxış edənlər arasında isveçli müğənni Keyt Kristina Roxenhall Xocalı soyqırımı ilə bağlı fikirlərini bildirmişdir. Törədilən faciənin acısını bölüşdüyü qeyd edən müğənni insanların belə qəddarlıqla qətlə yetirilməsinin yolverilməz olduğunu vurğulamışdır.

Sonra Keyt Kristina Roxenhall məşhur "Sarı gəlin" mahnısını canlı ifa etmişdir. Sonda Bakı Media Mərkəzi tərəfindən Xocalı soyqırımı ilə bağlı hazırlanmış sənədli film nümayiş olunmuşdur.

23 fevral tarixində Danimarkanın paytaxtı Kopenhagen şəhərində yerləşən Türk Mədəniyyət Mərkəzində bu ölkədə fəaliyyət göstərən Vətən Cəmiyyətinin təşkilatçılığı ilə Xocalı faciəsinin 27-ci ildönümünə həsr olunmuş tədbir keçirilmişdir.

Skandinaviyada fəaliyyət göstərən müxtəlif xalqların diaspor cəmiyyətlərinin üzvlərinin qatıldığı tədbir, Azərbaycan himninin səslənməsi və Xocalı soyqırımında qətlə yetirilmiş soydaşlarımızın əziz xatirəsinin bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsi ilə başlamışdır.

27 il əvvəl dinc Xocalı şəhərinin sakinlərinə qarşı həyata keçirilmiş amansız qətləmədən söz açan "Vətən" Cəmiyyətinin sədri bu hadisələrdən əvvəl mövcud vəziyyət və Ermənistan silahlı qüvvələrinin Dağlıq Qarabağda istifadə etdiyi qəddar taktika barəsində ətraflı məlumat vermişdir. Sonra çıxış edən Vətən Cəmiyyətinin idarə heyətinin üzvü Xocalıdakı hadisələrə dünya ictimaiyyəti tərəfindən göz yumulduğunu təəssüflə qeyd

edərək, bu kimi hadisələrin təkrarlanmaması üçün bütün insanlığın birgə çalışmalı olduğunu bildirmişdir. Sonda Xocalı soyqırımını haqda məlumat verən sənədli film tədbir iştirakçılarında nümayiş olunmuşdur.

Fevralın 23-də Avstriya-Azərbaycan Mədəniyyət və İş Adamları Dərnəyi Vyana şəhərinin mərkəzində yerləşən və piyadaların gur hərəkət etdiyi Ştefanzplatz meydanında Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar kütləvi aksiyaya keçirmişdir. Aksiyada Azərbaycan Akademik Birliyi, Avstriya Azərbaycanlıları Cəmiyyəti və müxtəlif türk diaspor təşkilatlarının fəalları, bu ölkədə yaşayan soydaşlarımız iştirak etmişdirlər. Meydanda qurulan çadırda Xocalı soyqırımını və ümumiyyətlə, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi barədə gerçəklikləri əks etdirən müxtəlif dillərdə kitablar, broşürlər və digər informasiya materialları nümayiş etdirilmişdir. İştirakçılar üzərində "Xocalıya ədalət!" sözləri yazılmış böyük ölçülü plakatla meydandan keçən insanların diqqətini aksiyaya yönəlmiş, Heydər Əliyev Fondu tərəfindən buraxılmış informasiya materiallarını və alman dilində hazırlanmış vərəqələri yerli sakinlər arasında paylamışlar. Tədbir iştirakçıları aksiyaya maraq göstərən insanlarla söhbət edərək, Ermənistanın işğalçı siyasəti nəticəsində bir milyondan artıq azərbaycanlının qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətində yaşamağa məcbur olması, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tarixi kökləri, Azərbaycanın münaqişənin sülh yolu ilə həll olunmasında göstərdiyi səylərdən bəhs etmişdirlər. Onlar Xocalı faciəsinin tarixi ilə maraqlanan Vyana sakinlərinə informasiya vərəqələri ilə yanaşı, matəm rəmzi olaraq qərənfillər də paylamışdılar. Aksiyanın yekununda Avstriya-Azərbaycan Mədəniyyət və İş Adamları Dərnəyinin sədri çıxış edərək bəşəriyyətin ən qanlı cinayətlərindən biri olan Xocalı soyqırımını barədə məlumat vermişdir. Qeyd edilmişdir ki, bəşəriyyət üçün utançverici soyqırımını törədən cinayətkarlar cəzalarını almalıdırlar.

Tədbirin sonunda meydanda böyük Azərbaycan bayrağı açan iştirakçılar "Ermənistan, işğaldan əl çək!", "Qarabağ Azərbaycan torpağıdır!", "Xocalıya ədalət!" və digər şüarlar səsləndirmişlər.

23 fevralda Tbilisidə Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümünə həsr olunmuş "İnsanlar ölməsin, Ölməsin insanlıq!" adı altında anım tədbiri keçirilmişdir. Tədbirin təşkilatçısı Gürcüstan Müsəlmanları İdarəsi olmuşdur. Gürcüstanın müxtəlif bölgələrindən ruhanilər, elm və ictimaiyyət xadimlərinin iştirak etdiyi tədbirdə öncə soyqırım qurbanlarının və haqq uğrunda şəhid olanların ruhuna Qurani-Kərimdən ayələr və dualar oxunmuşdur.

Fevralın 23-də "Gürcüstanda Azərbaycanlı Müəllimlər İttifaqı"nın təşkilatçılığı ilə Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümünə həsr olunmuş anım tədbiri keçirilmişdir. Tədbirdə Azərbaycan Respublikasının Gürcüstandakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfirinin ikinci katibi, təşkilatın Qardabani, Marneuli, Bolnisi rayonlarından və Rustavi şəhərindən olan nümayəndələri eləcə də gürcü müəllimlər iştirak etmişdirlər.

Fevralın 23-də Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin (QMİ) Gürcüstan nümayəndəliyinin Tbilisidəki ofisində Xocalı faciəsi qurbanlarının xatirəsi anılmışdır. Din xadimlərinin qatıldığı tədbirdə QMİ-nin Gürcüstan nümayəndəliyinin rəhbəri bildirmişdir ki, gürcü və Azərbaycan xalqları tarixən eyni taleləri yaşayıb və bir-birinin dərini yaxşı başa düşür. Tədbirdə həmçinin qarşıdan gələn illərdən birinin "Xocalı İli" elan olunması ilə bağlı təklif edilmişdir.

23 fevral tarixində Finlandiyanın paytaxtı Helsinki şəhərində Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin dəstəyi, Skandinaviya Azərbaycanlıları Koordinasiya Şurasının Finlandiya üzrə əlaqələndiricisi Ülviyyə Cabbarovanın təşkilatçılığı ilə Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar anım tədbiri keçirilmişdir. Tədbirdə Finlandiyada yaşayan azərbaycanlılarla yanaşı, ictimaiyyət təmsilçiləri, Azərbaycan Respublikasının İsveç Krallığındakı müvəqqəti işlər vəkili Günəş Rüstəmzadə, Finlandiyadakı diplomatik korpusun nümayəndələri və digər qonaqlar iştirak etmişdir. Azərbaycan, ingilis və fin dillərində keçən tədbir Azərbaycanın dövlət himninin səsləndirilməsi və soyqırım qurbanlarının əziz xatirəsinin bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsi ilə başlamışdır. Tədbirin

təşkilatçısı Ülviyyə Cabbarova Xocalı soyqırımı haqqında məlumat verərək bildirmişdir ki, tədbirin keçirilməsində məqsəd soyqırım qurbanlarının xatirəsinin anılması, Azərbaycan torpaqlarının işğalı və Xocalı soyqırımı ilə bağlı həqiqətlərin Finlandiya ictimaiyyətinə, beynəlxalq aləmə çatdırılmasıdır. Günəş Rüstəmzadə isə tədbirin yüksək səviyyədə təşkilinə görə təşkilatçılara təşəkkür edərək, Xocalı soyqırımının tanınması üçün Finlandiya Parlamenti qarşısında məsələ qaldırılmasını təklif etmişdir. Daha sonra Xocalı soyqırımı ilə bağlı video-çarx nümayiş olunmuş və tədbir bədii hissə ilə davam etdirilmişdir.

Fevralın 23-də Türkiyənin “Haber Global” telekanalı tərəfindən “Bir insanlıq utancı - Xocalı soyqırımı” adlı sənədli film çəkilmişdir. Xocalı qətlamını özündə əks etdirən ekran əsəri o dəhşətli gecənin şahidləri ilə müsahibələr əsasında hazırlanmışdır. Filmdə XX əsrin ən dəhşətli faciələrindən biri olan, 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə ermənilər tərəfindən Azərbaycanın qədim şəhərlərindən biri olan Xocalıda baş vermiş soyqırımı aktına aid faktlar yer alır. Sənədli filmin fevralın 26-da saat 12.30 və 20.30-da telekanalda nümayiş etdirilmişdir.

23 fevral tarixində Azərbaycanın Qırğızıstandakı səfirliyində də Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə bağlı anım mərasimi keçirilmişdir. Mərasimdə Qırğızıstan hökumətinin müxtəlif strukturlarının təmsilçiləri, səfirlər, beynəlxalq qurumların təmsilçiləri, Azərbaycan diasporunun üzvləri, ziyalılar, ictimaiyyətin və Qırğızıstan kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri iştirak etmişdirlər. Tədbir iştirakçılarını “Xocalıya ədalət!” sözləri yazılmış geyimdə olan gənclər qarşılamışdır.

Əvvəlcə iştirakçılar Xocalı soyqırımını əks etdirən foto və kitab sərgisi ilə tanış olmuşlar. Daha sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Xocalı soyqırımının iyirmi yeddinci ildönümü ilə bağlı imzaladığı Sərəncamın surəti, “Xocalıya ədalət!” Beynəlxalq Kampaniyası İctimai Birliyi tərəfindən hazırlanan məlumatlar toplusu və Azərbaycan Respublikasının Prezidentin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənovun qırğız və rus dillərində çap olunmuş “Xocalı soyqırımı” kitabı təqdim edilmişdir.

Mərasimdə həmçinin Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Xocalı soyqırımı ilə bağlı hazırlanan “Xocalıya ədalət!” sənədli filmi nümayiş olunmuş və soyqırım qurbanlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilmişdir. Çıxış edənlər Xocalı soyqırımı və erməni təcavüzü barədə danışmış, ermənilərin işğalçılıq siyasətinin ancaq Azərbaycan üçün deyil, bütün region üçün təhlükə olduğunu qeyd etmişdirlər.

23 fevral tarixində Azərbaycanın Türkiyənin Qars şəhərindəki baş konsulluğunun təşəbbüsü ilə qardaş ölkənin şərq bölgəsində fəaliyyət göstərən QHT-lər Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar anım yürüşü keçirmişlər. Bununla əlaqədar İğdirin mərkəzində qurulmuş çadırdə Xocalı soyqırımına həsr olunan sərgi təşkil edilmişdir.

Yürüşdə Azərbaycanı və Türkiyəni təmsil edən QHT nümayəndələri, şəhid ailələri və qazilər, el ağsaqqalları və gənclər iştirak etmişdirlər. Çıxışlarda 1992-ci ilin fevralında Xocalı soyqırımını törədən cinayətkarların tezliklə beynəlxalq məhkəmələr tərəfindən mühakimə olunması tələb edilmişdir. Diqqətə çatdırılmışdır ki, saxta “erməni soyqırımı” mövzusu ilə dünya ictimaiyyətini aldatmağa çalışanlar Xocalıda baş verənləri xatırlamalıdır. Çıxışlardan sonra İğdirin mərkəzində toplaşan insanlar “Dünya Xocalıya səssiz qalma!”, “Xocalı şəhidlərini rəhmətlə, ehtiramla anırıq!” və sair şüarlarla hərəkətə başlamışlar.

23 fevral tarixində Avstraliyanın Melburn şəhərində Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsi anılmışdır. Viktoriya-Azərbaycan Mədəniyyət Assosiasiyası və Azərbaycanın Avstraliyadakı səfirliyi tərəfindən təşkil edilən tədbirə Viktoriya parlamentinin deputatları, ictimai xadimlər, Melburnda yaşayan həmyerlilərimiz və media təmsilçiləri qatılmışlar.

Tədbirdə Milli Məclisin deputatları - Avstraliya ilə parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun rəhbəri Xanlar Fətiyev və Demokratik İslahatlar Partiyasının sədri Asim Mollazadə də iştirak etmişdir. Tədbirdə çıxış edən Azərbaycanın Avstraliyadakı müvəqqəti

işlər vəkili Elcan Həbibzadə 27 il bundan əvvəl Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən törədilən faciə barədə ətraflı məlumat vermişdir. Tədbirdə qonaqlar sırasında Viktoriya ştatı parlamentinin sabiq spikeri Brüs Atkinson, Federal parlamentə Liberallar Partiyasından namizəd xanım Keyt Eşmor və başqaları çıxış etmişdir.

24 fevral tarixində İstanbulda Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü münasibətilə anım mərasimi keçirilmişdir. Əvvəlcə hər iki ölkənin dövlət himnləri səsləndirilmiş, faciə qurbanlarının xatirəsi anılmışdır. Mərasim Xocalı soyqırımını əks etdirən kadrlar və bu qanlı hadisənin canlı şahidləri ilə müsahibələr əsasında hazırlanmış videoçarxın nümayişi ilə başlamışdır. Tədbirdə çıxış edənlər Xocalıda baş vermiş soyqırımı haqqında tədbir iştirakçılarına məlumat vermiş və qeyd etmişdirlər ki, Xocalı soyqırımı yalnız Azərbaycana qarşı deyil, bütün türk və müsəlman dünyasına qarşı, eyni zamanda, insanlığa qarşı törədilmiş bəşəri cinayətdir. Tədbir çərçivəsində Xocalı soyqırımını əks etdirən fotoşekillərdən ibarət sərgi təşkil edilmişdir.

24 fevral tarixində Türk Dünyası Araşdırmaları Vəqfi Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar "Xocalı soyqırımı və erməni problemi" mövzusunda tədbir keçirmişdir. Tədbirdə çıxış edən Dünya Azərbaycanlılarını Əlaqələndirmə Şurasının üzvü, professor Aygün Attar XX əsrin əvvəllərində yaranan Ermənistanın yerləşdiyi ərazinin əslində tarixi İrəvan torpağı olduğunu vurğulamışdır. Professor qeyd etmişdir ki, bu bölgələrdə yaşayan və bu torpaqların sahibi olan Azərbaycan türklərinin sürgün edilməsi çar Rusiyasının məkrli planlarının tərkib hissəsi idi. Balkan müharibələri, ermənilərin Türkiyədə və Azərbaycanda törətdikləri vəhşiliklər haqqında danışan A.Attar uzun illər apardığı araşdırmalar nəticəsində əldə etdiyi tarixi faktları diqqətə çatdırmışdır.

Tədbirdə Türkiyənin bir çox tanınmış elm adamları, ziyalılar və KİV nümayəndələri iştirak etmişdir.

24 fevral tarixində Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsi Avstraliyanın Sidney şəhərində də anılmışdır. Sidneydəki Azərbaycan icmasının üzvləri və ölkəmizin Avstraliyadakı səfirliyi tərəfindən təşkil edilən tədbirə parlamentin deputatları, ictimai xadimlər, media təmsilçiləri, Sidneydə yaşayan həmyerlilərimiz və türk icmasının nümayəndələri qatılmışlar. Tədbirdə Milli Məclisin deputatları - Avstraliya ilə parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun rəhbəri Xanlar Fətiyev və Asim Mollazadə də iştirak etmişdir. Tədbiri giriş sözü ilə açan Sidneydəki Azərbaycan icmasının nümayəndəsi Nizami Cəfərov bildirmişdir ki, artıq 27 ildir Azərbaycan xalqının nümayəndələri Ermənistan silahlıları tərəfindən Dağlıq Qarabağ bölgəsinin Xocalı şəhərində törədilən faciə qurbanlarının xatirəsini yalnız ölkə daxilində deyil, onun hüduqlarından uzaqlarda da qeyd edirlər. Sonra Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə Xocalı soyqırımı haqqında çəkilən film nümayiş etdirilmişdir. Çıxış edənlər Azərbaycan ərazilərinin hələ də işğal altında saxlanıldığını və Xocalıda törədilmiş qətliamın yalnız Azərbaycan xalqına qarşı deyil, bütün bəşəriyyətə qarşı törədilmiş bir cinayət olduğunu vurğulamışlar. Toplantıda çıxış edən Avstraliya Federal parlamentinin üzvü Krek Kelli bildirmişdir ki, Xocalıda baş vermiş faciə və düstün dünyada törədilən buna bənzər hadisələr heç vaxt unudulmamalı və zaman-zaman xatırlanmalıdır. Azərbaycana bir neçə dəfə səfər etdiyini xatırladan K.Kelli ölkəmizin qazandığı uğurları, sürətli və dinamik inkişafı barədə də məlumat vermişdir. Türkiyənin Sidneydəki baş konsulu Melih Karalar qardaş türk xalqının daim doğma Azərbaycanın yanında olduğunu və kədərimizə şərik olduğunu bildirmişdir..

Tədbirdə çıxış edən Sidneydəki Azərbaycan icmasının nümayəndələri Mikayıl Oyta və Şəmsəddin Nicati Xocalı faciəsi ilə bağlı xalqımızın kədərini bölüşdüklərini bildirmişlər. Xocalı faciəsini Azərbaycan tarixinin ən qanlı səhifələrindən biri kimi dəyərləndirən natiqlər, bu qanın yerdə qalmayacağını, Azərbaycanın işğal altında olan torpaqlarının tezliklə azad ediləcəyinə əminliklərini ifadə etmişlər. Azərbaycan həqiqətlərinin Avstraliya ictimaiyyətinə

çatdırılması ilə əlaqədar icma üzvlərinin birgə fəaliyyət göstərməsinin vacibliyi də vurğulanmışdır.

24 fevral tarixində Türkiyə-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupu Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə bağlı bəyanat yaymışdır. Bəyanatı Türkiyə-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Şamil Ayrım Türkiyə Böyük Millət Məclisində jurnalistlər qarşısında oxumuşdur. Bəyanatda deyilir: “Xocalı şəhərində 27 il bundan əvvəl ermənilər tərəfindən Türkiyə və Azərbaycan tarixinə qara gün kimi yazılan qanlı hadisə törədilib. Keçmiş SSRİ-dən bölgədə qalan motoatıcı alayın tam dəstəyini alan ermənilər tərəfindən Dağlıq Qarabağda yerləşən və təxminən 7 min əhalisi olan və bölgədə strateji əhəmiyyət daşıyan Xocalı şəhəri blokadaya alınıb və şəhərdə insanlıq tarixinin ən qəddar və amansız qətləmini törədilib.”

Bəyanatda qeyd olunmuşdur ki, hazırda Azərbaycan ərazisinin beşdəbiri təcavüzkar Ermənistanın işğalı altındadır. Bir milyondan çox azərbaycanlı qaçqın və məcburi köçkün Azərbaycanın müxtəlif yerlərində müvəqqəti məskunlaşıb. Beynəlxalq ictimaiyyət Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümündə Ermənistanın işğalçı siyasətinə son qoyulmasını, torpağından, ev-eşiyindən didərgin salınmış soydaşlarımızın öz yurdlarına qayıtmasını və günahkarların cəzalandırılmasını tələb etməlidir.

Sonda isə bildirilmişdir ki, Türkiyə-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupu Xocalı soyqırımını törədənleri bir daha şiddətlə qınayır, şəhidlərə Allahdan rəhmət diləyir, bu acını yaşayan ailələrə və bütün Azərbaycan xalqına başsağlığı verir.

Fevralın 24-də Saratovda Azərbaycan İcmasının təşkilatçılığı ilə “Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümünə həsr olunmuş matəm tədbiri keçirilmişdir. Zalda müxtəlif millətlərdən 100-ə yaxın (azərbaycanlılar, tatarlar, gürcülər, çeçenlər, qazaxlar və s.) adam iştirak etmişdir. Təbirdə Saratovda Azərbaycan İcmasının rəhbəri Vladimir Muradov, RAGB-in Saratov regional bölməsinin sədri və digərləri çıxış etmişdir. Onlar öz çıxışlarında “Xocalıya ədalət” beynəlxalq kampaniyasının əhəmiyyətini vurğulamış və Rusiya Azərbaycanlı Gənclər Birliyinin sədri Leyla Əliyevaya dərin minnətdarlıqlarını bildirmişlər.

Fevralın 24-də M.F.Axundov adına Azərbaycan Mədəniyyəti Muzeyi və Muzeyin nəzdində fəaliyyət göstərən mədəniyyət mərkəzinin təşkilatçılığı ilə keçirilən təbirdə Xocalı faciəsini əks etdirən sənədli film nümayiş etdirilmiş və bunun ardınca müzakirələr aparılmışdır. Təbirdə ilk olaraq çıxış edən M.F. Axundov adına Azərbaycan Mədəniyyəti Muzeyinin direktoru Xocalı soyqırımının dünya tarixində ən böyük faciələrdən olduğunu qeyd etmişdir.

24 fevral tarixində Xocalı qətləminin 27-ci ildönümünə həsr olunmuş “Xocalı soyqırımını unutma” adlı tədbir keçirilmişdir. Təbirdə Yunanıstanda yaşayan həmvətənlərimizlə bərabər Türkiyə Cümhuriyyətinin Saloniki şəhərindəki Baş konsul yardımçısı Gülru Tetik, konsulluğun əməkdaşları, Saloniki şəhərində fəaliyyət göstərən Gürcülər Dərnəyinin sədri Zaza Sulamanidze, Türk gənclər və yunan tələbələr də iştirak etmişlər. Cəmiyyətin sədri Xocalı soyqırımı barədə geniş məlumat verərək 1992-ci fevralın 25-dən 26-sına keçən gecəni Azərbaycanın tarixində təkəcə faciə yox, Azərbaycan xalqına qarşı soyqırım olduğunu qeyd etmişdir.

Tədbir iştirakçlarına Xocalı soyqırımına aid video materiallar və broşurlar təqdim olunmuşdur.

24 fevral tarixində Sankt-Peterburq şəhərində Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümünə həsr olunmuş anım tədbiri keçirilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Sankt-Peterburqdakı Baş konsulluğu və Sankt-Peterburq Azərbaycanlılarının Milli-mədəni muxtariyyəti tərəfindən təşkil edilmiş təbirdə Rusiyanın şimal paytaxtının ictimai və siyasi xadimləri, diaspor təşkilatlarının nümayəndələri, tələbələr iştirak etmişlər. Təbirdə çıxış edən Azərbaycan Respublikasının Sankt-Peterburqdakı baş konsulu Sultan Qasimov Azərbaycan xalqının tarixində ən dəhşətli faciələrdən biri olan Xocalı soyqırımından ətraflı

bəhs etmişdir. Sankt-Peterburqda Azərbaycan Milli-Mədəni Muxtariyyətinin sədri Vaqif Məmişov da çıxış edərək gələcək nəsillərin Xocalı faciəsini unutmamalarının zəruriliyini qeyd etmişdir.

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən “Xocalıya ədalət!” beynəlxalq təşviqat kampaniyası çərçivəsində İsviçrədə Xocalı faciəsinin 27-ci ildönümü ilə bağlı silsilə tədbirlər keçirilmişdir.

Fevralın 24-də Niderland Krallığının Rotterdam şəhərində Benilüks Azərbaycanlıları Konqresinin (BAK) təşkilatçılığı ilə Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsi anılmışdır. Azərbaycan Respublikasının Niderland Krallığındakı müvəqqəti işlər vəkili Cəlal Mirzəyev, Azərbaycan, türk və yəhudi diaspor nümayəndələrinin iştirak etdiyi anım tədbirində soyqırım qurbanlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildikdən sonra, tədqiqatçı jurnalist Səriyyə Müslümqızının “Onlar heç vaxt böyüməyəcəklər” filmi nümayiş olunmuşdur. Tədbir iştirakçılarında flamand dilində Xocalı soyqırımı haqqında qısa məlumat verilmişdir. Niderland Krallığındakı Yəhudi icmasının rəhbəri Qriqorij Pasternak qeyd etmişdir ki, Xocalı soyqırımının epizodları insanı dəhşətə gətirir: “Bu cinayət cəzasız qalmamalı, beynəlxalq təşkilatlar, dünya dövlətlərinin parlamentləri Xocalı soyqırımına, əsl soyqırımı hadisəsi kimi beynəlxalq siyasi-hüquqi qiymət verməlidir”. Tədbirdə çıxış edən BAK fəalları, Niderland Azərbaycanlıları Koordinasiya Şurasının əlaqələndiricisi və başqaları əsrlər boyu Azərbaycan xalqına qarşı aparılmış etnik təmizləmə siyasətinin sovet dövründə də davam etdiyini bildirmişdirlər. Çıxışlardan sonra tədbir bədi hissədə davam etdirilmiş Rotterdam və Amsterdamda fəaliyyət göstərən həftəsonu Azərbaycan məktəblərinin hazırladığı qısametrajlı film nümayiş olunmuşdur.

24 fevral tarixində Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə bağlı Holland Azərbaycan-Türk Kültür Dərnəyi tərəfindən Haaqa şəhərində anım mərasimi keçirilmişdir. Xocalı soyqırımı abidəsinin qarşısında keçirilən anım mərasimində Azərbaycan Respublikasının Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Fuad Muradov, Türkiyə Respublikasının Niderland Krallığındakı Fövqəladə və səlahiyyətli səfiri Müsteşar Alper Yüksel, Azərbaycan Respublikasının Niderland Krallığındakı müvəqqəti işlər vəkili Cəlal Mirzəyev, Xristian Birlik Partiyasından olan (CDA) millət vəkili Kris van Dam, eləcə də bu ölkədə yaşayan azərbaycanlılar və türklər iştirak etmişdirlər. Tədbir Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinin bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsi və şəhidlərin ruhuna dualar oxunması ilə başlamışdır. Tədbirdə sülhün təmin olunmasının vacibliyini vurğulayan Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Xocalı soyqırımını unutmamağın və soyqırım qurbanlarını daim xatırlamağın zəruri olduğunu bildirmişdir. Holland Azərbaycan-Türk Kültür Dərnəyinin sədri isə hər il Xocalı qətləmə qurbanlarını andıqlarını və soyqırımın Avropa Parlamenti tərəfindən tanınmasını tələb etdiklərini qeyd etmişdir. CDA millət vəkili Kris van Dam anım mərasimində çıxış edərək Xocalı soyqırımında yaşananların unudulmamasının vacibliyini və qətləmədə yaşanan acıları paylaşıqlarını dilə gətirmişdir.

Fevralın 24-də Kanada Azərbaycan Əməkdaşlıq Assosiasiyasının (Canada Azerbaijan Partnership Association) təşkilatçılığı və Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin dəstəyilə Kanadada Toronto şəhərinin mərkəzi parklarından biri olan Harbour Square Parkda Xocalı Soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə əkilmiş ağacın ətrafında toplantı təşkil edilib. Daha sonra tədbir konfrans zalında davam etdirilib.

Fevralın 24-də Kanadada Edmonton şəhərində Xocalı Soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə həsr edilmiş rəsmi yığıncaq təşkil edilmişdir. Təşkilatçı qismində Edmonton Kanada-Azərbaycan Cəmiyyətinin sədri (Canadian Azerbaijani Society of Edmonton) Surxay Musayev çıxış edərək iştirakçılara Xocalı qətləmə haqqında məlumat vermişdir.

24 fevral tarixində Kanadanın Montreal şəhərində (Kvebek) Xocalı Soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə həsr edilmiş rəsmi yığıncaq keçirilmişdir. Tədbirin təşkilatçısı Montreal Türk Kültür Dərnəyi (Turkish Cultural Association of Montreal) olmuşdur.

Fevralın 24-də Berlində Azərbaycanlılarının Koordinasiya Şurasının təşkilatçılığı ilə etiraz aksiyası keçirilmişdir. Brandenburq qapıları qarşısında keçirilən aksiyanın iştirakçıları Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən bəşəriyyətə qarşı törədilmiş cinayət - Xocalı soyqırımı və 1949-cu il Cenevrə Konvensiyasının Ermənistan tərəfindən pozulması haqqında məlumatı alman ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırmaq məqsədilə şəhər sakinlərinə sənədli dəlillər – qəddarcasına güllələnmiş uşaqların, qadınların və qocaların fotosəkillərini təqdim etmişlər. Aksiyada çıxış edənlər 27 il bundan əvvəl baş vermiş qətlə, Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü, ölkəmizin ərazisinin 20 faizinin işğal edilməsi, habelə doğma yurdlarından didərgin düşmüş bir milyon qaçqın və məcburi köçkün haqqında məlumat vermişlər. İştirakçılar "Xocalıya ədalət!", "Günahsız körpələri öldürməyin!", "Erməni yalanlarına dur de!", "İşğalı dayandır!", "Dilqəmə və Şahbaza azadlıq!" və digər şüarlarla dünya ictimaiyyətinə çağırış etmişlər. Aksiya fəalları Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi və Ermənistanın təcavüzkar siyasətinin mahiyyəti haqqında informasiyanın əks olunduğu bukletləri şəhər sakinləri arasında paylamışdılar.

Florida Azərbaycanlıları Cəmiyyəti Xocalı faciəsinin qurbanlarının anılması və faciə həqiqətlərini dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq məqsədilə **fevral ayının 24-də** "Xocalı uşaqların gözü ilə" adlı rəsm və inşa müsabiqəsini keçirmişdir.

24 fevral tarixində Almatı şəhərindəki "İnterkontinental" otelində Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümünə həsr olunmuş tədbir keçirilmişdir. Mərasimdə görkəmli dövlət xadimləri, alimlər, yazıçılar, Qazaxıstanın, Özbəkistanın və Azərbaycanın tarixçiləri, ictimaiyyətin nümayəndələri və jurnalistlər iştirak etmişdirlər.

Əvvəlcə Xocalı faciəsinə həsr edilmiş sənədli filmin nümayişi olunmuşdur.

Mərasimdə görkəmli şair, yazıçı, ictimai və dövlət xadimi, Azərbaycana dost münasibəti bəsləyən Oljas Süleymanov, Muxtar Auezov adına Beynəlxalq Fondun rəhbəri Muxtar Auezov, Dinməhəmməd Kunayev Beynəlxalq Fondunun rəhbəri Diyar Kunayev, tarix elmləri doktoru Marat Sembın, tanınmış özbək tarixçisi və publisisti Şuhrat Barlas, "Turan" azərbaycanlılar Konqresinin prezidenti, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin nümayəndəsi və başqaları çıxış etmişdir. Tədbir iştirakçılarında Xocalı faciəsindən, azərbaycanlıların deportasiyasından bəhs edən kitablar paylanılmışdır.

Fevralın 25-də Türkiyədə fəaliyyət göstərən Əskişəhər Azərbaycanlılar Dərnəyinin təşkilatçılığı ilə Xocalı soyqırımına həsr edilmiş fləşmob təşkil olunmuşdur.

Dərnək üzvləri və azərbaycanlı tələbələrin iştirakı ilə keçirilən fləşmob zamanı gənclər meydanın mərkəzində yerə uzanaraq Xocalıda qətlə yetirilən günahsız insanların xatirəsini anmışdılar. Daha sonra Əskişəhər Azərbaycanlılar Dərnəyinin sədri Xocalı soyqırımı ilə bağlı bəyanatı səsləndirmişdir. Xocalı soyqırımına göz yumduqları üçün beynəlxalq təşkilatları qınayan dərnək üzvləri tezliklə dünya ictimaiyyəti tərəfindən hadisəyə siyasi-hüquqi qiymət verilməsini tələb etmişdirlər. Bəyanat oxunduqdan sonra aksiya iştirakçıları "Xocalıya ədalət!", "Şəhidlər ölməz! Vətən bölünməz!", "Ya Qarabağ, ya ölüm!" kimi şüarlar səsləndirmişlər.

Kaliforniyanın Azərbaycan cəmiyyəti olan Şimali Kaliforniya Mədəniyyət Mərkəzi **fevral ayının 25-də** Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsini yad etmək üçün Kaliforniyadanın San Xose şəhərinin qarşısında mitinq keçirmişdir. Mitinq iştirakçıları "Xocalıya ədalət!", "İşğalı dayandır!", və digər şüarlarla dünya ictimaiyyətinə çağırış etmişdirlər.

Fevralın 25-də İsveçrənin paytaxtı Bern şəhərinin mərkəzi "Kornhausplatz" meydanında azərbaycanlılar etiraz aksiyası keçirmişdir. Azərbaycan Respublikasının İsveçrə Konfederasiyası və Lixtenşteyn Knyazlığında Səfirliyinin təşəbbüsü və Azərbaycanlıların İsveçrədəki Mədəniyyət Mərkəzinin üzvlərinin iştirakı ilə təşkil olunan aksiyada Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad

edilmişdir. Əllərində Azərbaycan bayrağı dalğalandıran aksiya iştirakçıları “Xocalıya ədalət!”, “Xocalı hadisələrinə siyasi qiymət verilməlidir!”, “Biz torpaqlarımızın azad olunmasını tələb edirik” kimi şüarlar səsləndirmişlər. Meydanda qurulmuş sərgidə Xocalı faciəsini əks etdirən fotolar, “Xocalı uşaqların gözü ilə” mövzusunda çəkilən rəsmlər və dünyanın ən nüfuzlu mətbu orqanlarında qətlə barədə dərc olunan məqalələr nümayiş etdirilmişdir. Aksiya çərçivəsində, həmçinin qərb ölkələrində kədər rəmzi olan yüzlərlə sarı gül, Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü və Xocalı soyqırımını haqqında faktların əks olunduğu broşürlərlə birgə yerli əhali və şəhərin qonaqlarına paylanılmış, eləcə də onlara Azərbaycan həqiqətləri ilə bağlı məlumat verilmişdir.

Tbilisidə **25 fevral tarixində** Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə bağlı məlumatlandırma aksiyası keçirilmişdir. Aksiyanı azərbaycanlı gənclərin təmsil olunduğu Difai təşkilatı keçirmişdir. “Xocalıya ədalət” yazısı olan jiletlər geyinmiş gənclər mərkəzi Rike parkında şəhər sakinləri və əcnəbi qonaqlara Xocalı faciəsi barədə gürcü və ingilis dillərində olan məlumat vərəqələri və broşürlər paylamışdılar.

Fevralın 25-də Tbilisi şəhərindəki 64 nömrəli tam orta məktəbdə Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar tədbir keçirilmişdir. Tədbirdə çıxış edənlər Azərbaycan - Gürcüstan dostluğunun tarixindən və bu iki xalqın qədim dövlətçilik tarixi, müstəqillik uğurundakı mübarizəsi barədə məlumat vermişdirlər.

25 fevral tarixində Daşkənddəki Respublika Azərbaycan Milli Mədəniyyət Mərkəzi (RAMMM) Xocalı faciəsinin 27-ci ildönümü ilə bağlı tədbir keçirmişdir. Qurumun üzvləri adından Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar bəyanatı oxumuşdur.

Qeyd olunmuşdur ki, bəyanat BMT-nin baş katibinə, Təhlükəsizlik Şurasına, BMT-nin İnsan Hüquqları üzrə Ali Komissarına, Qaçqınlar üzrə Ali Komissarına, İnsan Hüquqları Şurasına, habelə UNESCO-nun, Avropa İttifaqının, Avropa Şurasının, ATƏT-in rəhbərlərinə və digər beynəlxalq təşkilatlara göndəriləcək.

Sonra çıxış edənlər 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Ermənistan silahlı qüvvələrinin Rusiyanın 366-cı motoatıcı alayı ilə birgə görünməmiş vəhşiliklər törətdiyi, uşaqları, qadınları və qocaları xüsusi qəddarlıqla qətlə yetirdiyi, südəmər körpələrin süngüyə keçirildiyi barədə məlumat vermişdirlər.

Fevralın 25-də Azərbaycanın Özbəkistandakı səfirliyi və bu qurumun nəzdindəki Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi Xocalı faciəsinin 27-ci ildönümü ilə bağlı anım mərasimi, sərgi, konsert-rekviyem təşkil etmişdir.

Mədəniyyət Mərkəzində keçirilən tədbirdə Özbəkistanda fəaliyyət göstərən xarici ölkələrin səfirləri, beynəlxalq təşkilatların təmsilçiləri, dövlət və hökumət nümayəndələri, tanınmış elm, mədəniyyət və incəsənət xadimləri, soydaşlarımız, tələbələr, jurnalistlər iştirak etmişdir.

Əvvəlcə iştirakçılar foyədə Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı kitab sərgisi və faciəyə dair fotosəkillər ilə tanış olmuşlar.

Xocalı soyqırımını qurbanlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olunduqdan sonra Azərbaycanın Özbəkistandakı səfiri Hüseyn Quliyev bu soyqırımının ağır nəticələri haqqında danışmışdır. Sonra Özbəkistan Xalq Çalğı Alətləri Kamera Orkestrinin ifasında Xocalı soyqırımını qurbanlarının xatirəsinə həsr edilən rekviyem keçirilmişdir. Bədii rəhbəri professor Firuzə Abduraximova olan konsert-rekviyemdə Azərbaycan bəstəkarları Üzeyir Hacıbəylinin, Fikrət Əmirovun, Hacı Xanməmmədovun, Vasif Adıgözəlovun, Asəf Zeynallının, özbək bəstəkarları Muxtar Əşrəfinin, Dani Zakirovun və digərlərinin əsərləri ifa olunmuşdur. Beynəlxalq festivallar laureatı Səncər Kadirov “Ayrılıq”, “Darıxıram sənün üçün, Şuşam” mahnılarını Azərbaycan dilində ifa etmişdir.

25 fevral tarixində Ukraynanın Dnepropetrovsk şəhərində Dnepr şəhər təşkilatının dəstəyi, Ukrayna Azərbaycanlılarının Birləşmiş Konqresinin Dnepropetrovsk regional təşkilatının və Dnepropetrovsk vilayəti Azərbaycanlıları liqasının təşkilatçılığı ilə Xocalı

soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar tədbir keçirilmişdir. Tədbirdə çıxış edənlər 1992-ci ilin fevral ayının 25-dən 26-na keçən gecə Ermənistan silahlı birləşmələri tərəfindən Xocalı şəhərində törədilmiş soyqırımın ağır nəticələri barədə iştirakçılara məlumat vermişlər. Tədbir iştirakçılarına müxtəlif bukletlər və məlumat vərəqələri paylanılmışdır.

Fevralın 25-də Ümumukrayna Azərbaycanlı Gənclər Təşkilatının təşəbbüsü ilə Ukraynanın paytaxtı Kiyevdə Kadrların Təhsili və İnkişafı İnstitutu – KROK-da Xocalı soyqırımına həsr olunmuş tədbir keçirilmişdir. ALi ali təhsil ocağının akt zalında baş tutan tədbirin ərsəyə gəlməsində universitetin Tələbə Şurası və Ümumukrayna Azərbaycanlı Gənclər Təşkilatının İdarə Heyətinin üzvü Müzəffər Abbasov xüsusi fəallıq göstərmişdir. Tədbirdə Ukrayna Azərbaycanlıları Birləşmiş Diasporunun sədri Hikmət Cavadov və təşkilatın sədr müavinin Elşad İbrahimov çıxış etmişdir. Onlar Xocalı soyqırımı və bu faciənin beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən tanınması istiqamətində Azərbaycan dövlətinin atdığı addımlardan, diaspor təşkilatlarının qarşısına qoyulan vəzifələrdən danışıbmışdılar.

Tədbirdə Ukrayna Azərbaycanlıları Birləşmiş Diasporu tərəfindən hazırlanan “Cəhənnəmi görmüş pilot” sənədli filmi nümayiş etdirilmişdir.

Qeyd edək ki, Ümumukrayna Azərbaycanlı Gənclər Təşkilatı ötən il Ukraynanın Borispol Hava Limanında Xocalı soyqırımından bəhs edən və Ukrayna dilində çap olunmuş bukletlər, kitablar paylamış və əhalinin maarifləndirilməsində yardımçı olmuşdur.

Fevralın 25-də Azərbaycanın Qırğızıstandakı səfirliyində Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə bağlı anım mərasimi keçirilmişdir. Mərasimdə Qırğızıstan hökumətinin müxtəlif strukturlarının təmsilçiləri, səfirlər, beynəlxalq qurumların təmsilçiləri, Azərbaycan diasporunun üzvləri, ziyalılar, ictimaiyyətin və Qırğızıstan kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri iştirak etmişlər. Tədbir iştirakçılarını “Xocalıya ədalət!” sözləri yazılmış geyimdə olan gənclər qarşılımışlar.

Əvvəlcə iştirakçılar Xocalı soyqırımını əks etdirən foto və kitab sərgisinə baxmış, onlara Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Xocalı soyqırımının iyirmi yeddinci ildönümü ilə bağlı imzaladığı Sərəncamın surəti, “Xocalıya ədalət!” Beynəlxalq Kampaniyası İctimai Birliyi tərəfindən hazırlanan məlumatlar toplusu və Prezidentin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənovun qırğız və rus dillərində çap olunmuş “Xocalı soyqırımı” kitabı təqdim edilmişdir.

Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Xocalı soyqırımı ilə bağlı hazırlanan “Xocalıya ədalət!” sənədli filmi nümayiş olunmuş və soyqırımı qurbanlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilmişdir.

Azərbaycanın Qırğızıstandakı səfiri Hidayət Orucov Xocalı soyqırımı barədə ətraflı məlumat verib, 1992-ci il fevral ayının 25-dən 26-na keçən gecə erməni işğalçı qüvvələrinin blokada şəraitində olan köməksiz bir şəhərə - Xocalıya ağır texnika, tank və iriçaplı silahlarla hücum keçdiklərini bildirmişdir. Bişkekdəki “Azəri” İctimai Birliyinin sədri Əzizağa Əliyev, Qırğız-Türk “Manas” Universitetinin rektoru Səbahattin Balçı, Böyük Vətən müharibəsi veterani, Qırğızıstanın Əməkdar inşaatçısı Əsəd Həsənov Xocalı soyqırımı və erməni təcavüzü barədə danışib, ermənilərin işğalçılıq siyasətinin ancaq Azərbaycan üçün deyil, bütün region üçün təhlükə olduğunu qeyd etmişdirlər.

25 fevral tarixində Böyük Britaniyada yaşayan azərbaycanlılar və türklər Xocalı Soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar yürüş-mitinq keçirmişlər. Yürüş London şəhərinin Trafalqar meydanından başlamış və Britaniya Parlamentinin binası qarşısında isə mitinqlə davam etmişdir. Aksiya iştirakçıları əllərində “Qarabağ bizimdir, bizim olacaq!”, “Xocalıya Ədalət!”, “Biz ədalət tələb edirik”, “Biz sülh istəyirik” və digər şüarlarla dünya ictimaiyyətinə çağırış etmişdirlər.

Fevralın 26-da Moskvadakı Yəhudi muzeyi və Tolerantlıq Mərkəzində Xocalı faciəsi qurbanlarına həsr olunmuş xatirə axşamı keçirilmişdir. Tədbir Heydər Əliyev Fondunun

vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə keçirilən "Xocalıya Ədalət!" beynəlxalq kampaniyası çərçivəsində təşkil edilmişdir.

Heydər Əliyev Fondunun Rusiya nümayəndəliyi, Azərbaycanın Rusiyadakı səfirliyi və Rusiyanın Azərbaycanlı Gənclər Birliyinin (RAGB) təşkil etdikləri xatirə axşamında tanınmış ictimai-siyasi xadimlər, Moskvada akkredite olunmuş diplomatik korpusun və Azərbaycan diasporunun nümayəndələri iştirak etmişlər. Tədbirin əvvəlində rejissor Vaqif Mustafayevin "Ağrını içimizdən çəkək" sənədli filmi göstərilmişdir.

Tədbirdə, həmçinin, dövlət və hökumət nümayəndələri, elm və incəsənət nümayəndələri iştirak etmişdir.

26 fevral tarixində Azərbaycan Respublikasının Monteneqrodakı diplomatik nümayəndəliyi və Azərbaycan-Monteneqro Mədəni və İqtisadi Mərkəzinin birgə təşkilatçılığı ilə Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar Monteneqronun Tuzi bələdiyyəsində anım mərasimi keçirilmişdir. Diplomatik nümayəndəliyin müşaviri Anar Əcəmov Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü nəticəsində dinc azərbaycanlı əhaliyə qarşı törədilmiş cinayətlər və Xocalı soyqırımını barədə mərasim iştirakçalarına məlumat vermişdir. O, 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Ermənistan silahlı qüvvələrinin Xocalı şəhərində törətdikləri qətlə nəticəsində 613 nəfər, o cümlədən 63 uşaq və 106 qadının öldürüldüyünü, 8 ailənin tamamilə məhv edildiyini, 25 uşağın hər iki valideynini itirdiyini, 487 nəfərin şikəst olduğunu, 1275 insanın əsir götürüldüyünü, 150 nəfərin taleyindən indiyədək heç bir xəbərin olmadığını bildirmişdir. O, Xocalı faciəsinə hüquqi-siyasi qiymətin ümummilli lider Heydər Əliyev 1993-cü ildə siyasi hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra verildiyini vurğulamışdır. Bununla yanaşı, mərasim iştirakçalarına Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq təbliğat kampaniyası haqqında da ətraflı məlumat verilib. Tədbirdə çıxış edən Tuzi bələdiyyəsinin sədr müavini Haris Ramoviç Azərbaycan xalqına qarşı Xocalı qətləminin törədilməsindən təəssüfləndiyini, xalqımızın acısına şərik çıxdığını bildirmiş və bu cür soyqırım hadisələrinin təkrarlanmamasını arzu etmişdir.

Fevralın 26-da Rusiya Federasiyasının Perm diyarında Xocalı qurbanlarının xatirəsi yad edilmişdir. Tədbir Perm Azərbaycanlılarının Milli Mədəni Muxtariyyatının təşkilatçılığı ilə diyarındakı üzrə regional bölməsinin təşkilatçılığı ilə keçirilmişdir. Toplantıda Perm ərazisi Administrasiyasının rəhbəri, yerli KİV nümayəndələri və Perm diyarı milli diaspor nümayəndələri iştirak etmişdir.

Fevralın 26-da Rusiya Federasiyasının Vladivostok şəhərində Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümünə həsr edilmiş xatirə gecəsi təşkil olunmuşdur. Primorsk Azərbaycan diasporu və Rusiyanın Azərbaycanlı Gənclər Birliyinin (RAGB) təşkil etdikləri tədbirdə Xocalı soyqırımını qurbanlarının xatirəsi yad olunmuşdur. "Dostluq" Primorsk Azərbaycan diasporunun sədri bu qətləmin təfərrüatları barədə danışmışdır. Tədbirin sonunda Xocalı faciəsini əks etdirən sənədli film nümayiş olunmuşdur.

Fevralın 26-da Yekaterinburqda "Xocalıya Ədalət" beynəlxalq kampaniyası çərçivəsində konfrans keçirilmişdir. Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümünə həsr olunmuş tədbirin təşkilatçılığı Azərbaycanın Yekaterinburqdakı Baş Konsulluğu və Rusiyanın Azərbaycanlı Gənclər Birliyi (RAGB) ilə birgə Sverdlovsk Regional İctimai Təşkilatı "Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi" idi. Tədbirdə Yekaterinburqda yaşayan azərbaycanlılar, şəhər və rayon administrasiyaları, regional və şəhər Dumasının deputatları, həmçinin KİV nümayəndələri iştirak etmişlər.

Qeyd edilənlərlə yanaşı, Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə bağlı anım mərasimləri Rusiya Federasiyasının Surqut, Pyatiqorsk, Çuvaşiya, Krasnoyarsk, Novosibirsk, Həştərxan, Tula, İvanovo, İrkutsk, Samara, Xabarovsk, Yoşkar-Ola, Kazan, Ulyanovsk, Volqoqrad, Stavropol, Murmansk şəhərləri, Komi və Adıgey Respublikalarında da keçirilmişdir.

26 fevral tarixində Strasburqda Azərbaycanın Avropa Şurası yanında daimi nümayəndəliyinin təşkilatçılığı ilə "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq təbliğat kampaniyası çərçivəsində Xocalı qətliamının 27-ci ildönümünə həsr olunan tədbir keçirilmişdir. Strasburqun tarixi məkanı olan "Motsart" konsert salonunda təşkil olunan tədbirdə Avropa Şurası yanında akkreditasiya olunmuş diplomatik korpusun, Strasburqun akademik dairələrinin və yerli ictimaiyyətin nümayəndələri, Strasburq Universitetində təhsil alan tələbələrımız və diasporumuzun təmsilçiləri iştirak etmişdirlər. Xocalı soyqırımının günahsız qurbanlarının xatirəsi tədbir iştirakçıları tərəfindən bir dəqiqəlik sükutla yad edilmişdir. Tədbirdə insanlığa qarşı törədilmiş ən ağır cinayətlərdən biri olan Xocalı faciəsinin müasir Azərbaycan tarixində, eləcə də Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsində ən qanlı səhifələrindən biri olduğunu diqqətə çatdırmışdır. Azərbaycan Respublikasının Əməkdar artisti Aleksey Miltix və pianoçu Səidə Zülfüqarovanın ifasında soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə həsr olunmuş konsertdə Azərbaycan və Avropa bəstəkarlarının əsərləri səsləndirilmişdir. Tədbir iştirakçılarına Xocalı qətliamı və Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında ətraflı məlumat verən broşürlər paylanmışdır.

Kanadanın Toronto şəhərində (Ontario) 26 fevral tarixində Ocaq Azərbaycan Cəmiyyəti Assosiasiyasının (Azerbaijani Community Association – Ojaq) təşkilatçılığı ilə Xocalı Soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə həsr edilmiş etiraz yürüşü keçirilmişdir.

26 fevral tarixində Avstriyanın Zalsburq şəhərində Avstriya Azərbaycanlıları Cəmiyyəti Xocalı soyqırımının ildönümünə həsr olunan anım tədbiri keçirmişdir.

Mərasimi açan Avstriya Azərbaycanlıları Cəmiyyətinin rəhbəri Azərbaycan xalqının tarixində ən faciəvi səhifələrdən biri olan Xocalı hadisələri barədə məlumat vermişdir. Tədbirdə iştirak edən qonaqlar erməni vandalizimizi pisləyərək, Xocalı soyqırımını törədənlərin gec-tez insanlıq qarşısında cəzalandırılacaqlarını dilə gətirmişdirlər.

Fevral ayının 26-da Polşada Yaşayan Azərbaycanlılar Birliyinin və Azərbaycanın Gənc Dostları Assosiasiyasının birgə təşkilatçılığı ilə Polşanın paytaxtı Varşava şəhərində 1992-ci ilin 26 fevral tarixində Ermənistan silahlı qüvvələrinin və keçmiş sovet 366-cı motoatıcı alayı tərəfindən Xocalı şəhərində yaşayan etnik dinc azərbaycanlılara qarşı törədilmiş soyqırımın 27-ci il dönümü ilə əlaqədar Xocalıya Ədalət aksiyası və anım mərasimi keçirilib. Aksiya Varşavada yaşayan azərbaycanlılar, bu ölkədə təhsil alan tələbələrin Ermənistan səfirliyi qarşısına 600 metrlik yürüyüşü ilə başlayıb. Ermənistan səfirliyi qarşısında aksiya sonunda Xocalıda qətlə yetirilmiş soydaşlarımızın xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olunmuşdur.

İşğalçı dövlətin səfirliyi önündə Xocalı həqiqətlərini əks etdirən və üzərində "Justice for Khojaly", "Do not ignore genocide", "Freedom to Dilgam and Shahbaz", "Shame on murders of innocent" yazıları olan plakatlar ucaldılıb. Bundan əlavə müxtəlif dillərdə çap olunmuş və üzərində yenidən Xocalı soyqırımını haqqında müxtəlif məlumat və şəkillər olan materiallar və iştirakçıların etiraz məktubları Ermənistan səfirliyinin poçt qutusuna atılıb. Aksiya zamanı iştirakçılar bu soyqırımın dünya ictimaiyyəti tərəfindən tanınması və onu törədən şəxslərin beynəlxalq məhkəməyə verilməsi tələbini irəli sürüblər. Etiraz aksiyasının təşkilatçıları Cavid Zeynalov, Vüqar Hüseynov Sərvər Abdullalı məlumat xarakterli çıxışlar etmiş, bu növ etirazların vacibliyini vurğulamışdır.

Daha sonra aksiya iştirakçıları üzərində Azərbaycan bayraqları olan avtomobillərlə şəhər mərkəzinə doğru irəliləmiş və Palace Kultury meydanında şəhər sakinlərinə və əcnəbilərə polyak, ingilis dillərində Xocalı həqiqətləri haqqında çap materialları paylamışlar.

ABŞ-ın Nyu-York şəhərində müsəlman və yəhudi təşkilatları olan Müsəlman Amerika Liderlik Alyansı (MALA) və Amerika Sefard Federasiyası (ASF) ilk dəfə birlikdə Yəhudi Tarixi Mərkəzində **fevralın 26-da** Xocalı qətliamının qurbanlarının xatirəsinə həsr olunmuş

anım tədbiri keçirmişdir. Tədbirdə ABŞ-ın müxtəlif dini və etnik təşkilatlarının təmsilçiləri, yerli ictimai fəallar və Azərbaycan icmasının nümayəndələri iştirak etmişdir. Tədbir ölkəmizin ABŞ-dakı Səfirliyi və Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi tərəfindən dəstəklənmişdir. Tədbiri ASF-nin icraçı direktoru Ceyson Quberman açaraq Xocalı qətliamının qurbanlarını yad etmiş, şəhid olmuş Xocalı sakinlərinin sayının 613 olduğunu və bu rəqəmin yəhudi dinində müqəddəs mənə verdiyini vurğulamışdır. Daha sonra çıxış edənlər 1992-ci ilin fevralın 25-dən 26-na keçən Ermənistan Silahlı qüvvələri tərəfindən Xocalı şəhərində törədilmiş qətləmlə bağlı geniş məlumat vermişdirlər. Tədbirin ikinci hissəsində psixologiya və psixoanaliz üzrə professor Danielle Knafo, A.Usubov, MALA direktoru Zeynab Xan və Somalidə baş vermiş kütləvi qırğının canlı şahidi Əhməd Ömər iştirakıyla panel müzakirələri keçirilmişdir. Qeyd edilən tədbirlə eyni tarixdə Amerikanın Sefard Yəhudilərinin musiqi festivalı çərçivəsində Xocalı qətliamının xatirəsinə həsr olunmuş Azərbaycan muğamı axşamı təşkil edilmiş və Azərbaycan muğamının ustası, amerikalı musiqişünas Cefri Verbok tar, ud və kamançada ifalar etmişdir.

Fevralın 26-da Maksim Tank adına Belarus Dövlət Pedaqoji Universitetinin nəzdində yerləşən Azərbaycan dili və mədəniyyəti mərkəzində Xocalı soyqırımına həsr olunmuş anım mərasimi keçirilmişdir. Mərasimdə Belarus Azərbaycan İcmaları Konqresi nəzdində gənclər təşkilatının üzvləri tərəfindən Azərbaycan və rus dillərində şeirlər oxunmuş, hadisə şahidləri tərəfindən məlumatlar verilmişdir. Daha sonra belaruslu tələbələrə sənədli film nümayiş etdirilmişdir.

İspaniyanın Barselona şəhərində Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar “Xocalıya ədalət!” kampaniyası çərçivəsində “Justicia para Jodyali” adlı anım mərasimi keçirilmişdir. Dövlət Komitəsinin dəstəyi və “Azerbaijani Society in Barcelona”nın (ASB) təşkilatçılığı ilə həyata keçirilən mərasimdə Türkiyənin Barselonadakı baş konsulu, Azərbaycan icmasının nümayəndələri və ölkəmizin xarici dostları iştirak etmişdirlər.

Tədbirdə çıxış edənlər Xocalı soyqırımı barədə iştirakçılara ətraflı məlumat vermiş, XX əsrin ən dəhşətli və ən qəddarcasına törədilmiş faciələrindən biri olan Xocalı faciəsinin tək-cə azərbaycanlılara deyil, əslində bütün insanlığa qarşı törədilmiş ağır cinayət olduğunu, ermənilər tərəfindən bir gecədə 613 günahsız insanın amansızlıqla qətlə yetirildiyini qeyd etmişdirlər.

Fevralın 26-da Gürcüstan Azərbaycanlıları Konqresi (GAK) Xocalı qətliamının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar anım mərasimi keçirilmişdir. Anım mərasiminə, millət vəkili Ruslan Hacıyev, Azərbaycanlıların Mədəniyyət Mərkəzinin sədri, Fazil Həsənov, İctimai-siyasi xadim Leyla Məmmədova, ziyalı Əli Nağıyev, Dmanisi rayon bələdiyyə məclisinin üzvü və Orzuman ərazi vahidliyində GAK-ın təmsilçisi Kamran Xıdırov, Xocerni kəndində təmsilçi Hüseyin Əbdürrəhmanov çıxış etmişdirlər.

26 fevral tarixində Marneulidə “Yaradıcı Gənclər Akademiyası”nın (YGA) binasının qarşısında Xocalı qətliamının 27-ci il dönümü ilə bağlı anım mərasimi keçirilmişdir. YGA-nın binasının qarşısında Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü münasibətilə dünyada məşhur olan simvolik ayaqqabı aksiyası keçirilmişdir. Sözü gedən təşkilatın üzvləri binanın qarşısında şamlar ilə “Xocalı 27-ci ili” yazaraq ətrafında çox sayda ayaqqabılar düzüblər.

Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar **27 fevral tarixində** ABŞ-ın Hyuston şəhərində anım mərasimi keçirilmişdir. Hyustonda fəaliyyət göstərən Azərbaycan Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə baş tutan tədbirdə Azərbaycan icmasının üzvləri, yerli sakinlər və tələbələr iştirak etmişdirlər.

Vaşinqtonda **fevralın 27-də** Ermənistan Səfirliyinin önündə etiraz aksiyası keçirilmişdir. Aksiya iştirakçıları – Vaşinqtondakı Azərbaycan icmasının nümayəndələri Xocalı şəhərinin dinc əhəlisinə qarşı erməni silahlı qüvvələri tərəfindən törədilmiş

vəhşilikləri, habelə Azərbaycan ərazilərinin işğal edilməsini, əhalisinin etnik təmizlənməyə məruz qalmasını pisləyən şüar və plakatlarla çıxış etmişlər.

ABŞ-ın Boston şəhərində **fevralın 27-də** Xocalı faciəsinin 27-ci ildönümünə həsr olunmuş anım tədbiri keçirilmişdir. Mərasim Nyu-İnqland regionu və Massaçusets ştatında yaşayan Azərbaycan icmasının təşkilatçılığı ilə baş tutmuşdur. Tədbirdə Türkiyənin Boston şəhərindəki konsulluğunun əməkdaşları, Türkiyə-Amerika İdarəetmə Komitəsinin (Turkish-American Steering Committee) rəhbəri doktor Halil Mutlu və TASC üzvləri, həmçinin Azərbaycan icmasının fəalları, Bostonda təhsil alan azərbaycanlı tələbələr iştirak etmişdir.

26 fevral tarixində Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə bağlı İstanbul şəhərində izdihamlı yürüş keçirilmişdir. Yürüş Azərbaycanın İstanbuldakı baş konsulluğu və İstanbulun Bağçılar Bələdiyyəsinin təşkilatçılığı ilə baş tutmuşdur.

Yürüşdə Azərbaycandan gəlmiş nümayəndə heyəti, Türkiyə Böyük Millət Məclisinin deputatları, ictimaiyyətin və KİV-lərin nümayəndələri, ölkəmizin İstanbuldakı baş konsulluğunun, Bağçılar Bələdiyyəsinin əməkdaşları iştirak etmişdirlər.

Əllərində Azərbaycanın və Türkiyənin dövlət bayraqları, "Xocalı qətləmi. Unutmadıq, unutmamayacağıq" sözləri, soyqırımı zamanı həlak olmuş insanların adları yazılmış plakatlar tutan yürüş iştirakçıları Bağçılar meydanından Azərbaycan Dostluq Parkına doğru hərəkət etmişdirlər. Yürüşün məqsədi Xocalı soyqırımını qurbanlarının xatirəsini ehtiramla yad etmək, ermənilər tərəfindən insanlığa qarşı törədilmiş bu vəhşi cinayəti yenidən dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırmaq olmuşdur. Tədbirdə çıxış edən Türkiyə-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Şamil Ayrım 27 il əvvəl Azərbaycanın Xocalı şəhərində insanlıq dramının yaşandığını bildirmişdir. Qeyd edilmişdir ki, bu faciə yalnız azərbaycanlılara deyil, bütün türk millətinə, insanlığa qarşı törədilən cinayətdir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov çıxış edərək Azərbaycanın artıq 30 ildir Cənubi Qafqazda sülh axtarışında olduğunu bildirmişdir. Qeyd etmişdir ki, 27 ildir biz Xocalıya ədalət axtarıyıq. Bu müddət ərzində biz bu soyqırımının nəticələri, onun qurbanları barədə həqiqətləri dünyaya çatdırırıq. Əlbəttə, bu istiqamətdə əldə etdiyimiz nəticələr var. Digər çıxış edənlər Xocalıda törədilmiş soyqırımı haqqında tədbir iştirakçılarına məlumat vermişlər. Qeyd edilmişdir ki, orada insanlar azərbaycanlı və müsəlman olduqlarına görə qətlə yetiriləblər. Buna görə də Xocalı soyqırımını yalnız Azərbaycana qarşı deyil, bütün türk və müsəlman dünyasına, eyni zamanda, insanlığa qarşı törədilmiş bəşəri cinayətdir. Sonra tədbir iştirakçıları parkda inşa edilmiş "Xocalıyı unutma" abidəsinin önünə güllər düzmüşlər. Xocalı soyqırımında qətlə yetirilmiş insanların sayına uyğun olaraq parkda 613 ağac əkilmişdir.

Fevralın 26-da Azərbaycanın Aktau şəhərindəki Baş konsulluğunun konsul dairəsinə daxil olan Atırau vilayətində Xocalı soyqırımını qurbanlarının xatirəsinə anım mərasimi təşkil olunmuşdur. Atırau vilayətində fəaliyyət göstərən azərbaycanlıların "Novruz" milli-mədəni cəmiyyəti tərəfindən Qazaxıstan xalqları Milli Assambleiyasının Atırau şəhərindəki "Dostluq evində təşkil olunan tədbirdə diaspora üzvləri və azərbaycanlı tələbələr" yanaşı, digər xalqların nümayəndələri də iştirak etmişdir. Tədbir keçirilən zalda Xocalı soyqırımını əks etdirən foto-sərgi təşkil olunmuşdur.

Tədbirin əvvəlində Xocalı soyqırımını qurbanlarının ruhu bir dəqiqəlik sükutla yad edilmiş, sonra azərbaycanlı tələbələr tərəfindən Xocalı soyqırımını haqqında məlumat verilmiş, Xocalı faciəsinə həsr olunmuş şeirlər səsləndirilmişdir.

Daha sonra Heydər Əliyev Fondu tərəfindən hazırlanmış "Xocalıya ədalət" sənədli filmi nümayiş etdirilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Aktau şəhərindəki Baş konsulluğunun rəhbəri Elxan Zeynalov çıxış edərək, ermənilərin Xocalı şəhərində törətdiyi soyqırım haqqında məlumat vermişdir. E.Zeynalov, Xocalıya həsr edilən "Fevral ildırımını" adlı video klip haqqında danışaraq, Qardaş Qazaxıstan ictimaiyyətinin Azərbaycan tarixinin faciəli səhifələrinə

biganə qalmamasını yüksək qiymətləndirib. Klipin nümayişindən sonra, Atırau vilayətində fəaliyyət göstərən azərbaycanlıların “Novruz” milli-mədəni cəmiyyətinin sədri Eldar Əhmədov çıxış edərək, Xocalı faciəsinin insanlığa qarşı törədilmiş və misli görünməmiş bir faciə olduğunu, bu cinayəti törədənlərin tezliklə layiqlə cəza alacaqlarını və Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyünü bərpa edəcəyinə əminliyini bildirmişdir.

27 fevral tarixində Qazaxıstanda L.Qumilyov adına Avrasiya Milli Universitetinin beynəlxalq əlaqələr fakültəsində Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümünə həsr olunan tədbir keçirilmişdir. Fakültənin dekani Akbota Joldasbekova bildirmişdir ki, İran, Türkiyə, Azərbaycan, Tacikistan, Qırğızıstandan olan tələbələrə mütəmadi “Dünya günü” (Fələstin), “Zorakılığa qarşı” (Hindistan) və s. bu kimi hadisələr haqqında məlumat verilir. İlk dəfə Heydər Əliyev Fondunun həyata keçirdiyi “Xocalıya ədalət!” kampaniyasına qoşulduğunu deyən fakültə dekani Xocalıda törədilən qırğınlardan bəhs etmişdir. Tədbirdə, Xocalı soyqırımını əks etdirən kitab və broşürlər paylanılmışdır.

Universitetin beynəlxalq mərkəzinin direktoru Seyit Əli Avcu tələbələrin Xocalı soyqırımı ilə bağlı məlumatlandırıldığını qeyd etmişdir. Bildirmişdir ki, Xocalıda ermənilər tərəfindən dinc, günahsız insanlara qarşı törədilmiş vəhşiliklər dünyada misli görünməmiş cinayət əməlləridir. Tələbələr Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə çəkilən “Xocalıya ədalət!” sənədli filmini izləmişlər.

27 fevral tarixində Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar ABŞ-ın Nyu-York şəhərinin Azərbaycan və türk icmalarının üzvləri Azərbaycan Nyu-York Assosiasiyasının təşkilatçılığı ilə Ermənistanın BMT-dəki daimi nümayəndəliyi və BMT-nin baş qərargahı qarşısında etiraz aksiyası keçirmişdir.

Bununla yanaşı, İllinoysun Azərbaycanlı Amerikan İcması təşkilatı tərəfindən də ABŞ-ın İllinoys ştatının ən böyük universitetlərindən olan Şimal-Şərqi İllinoys Universitetində Xocalı qətliamının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar anım tədbiri keçirilmişdir. Tədbirdə azərbaycanlı icmanın çoxsaylı üzvləri ilə yanaşı, universitetin tələbə və professor heyəti də iştirak etmişdir. Xocalı faciəsi və Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi nəticəsində öz valideynlərini və yaxınlarını itirmiş uşaqların həyatına həsr olunmuş “Müharibə uşaqları” sənədli filmi tədbirdə nümayiş olunmuşdur.

Fevralın 27-də Çikaqoda Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsi anılmışdır. ABŞ-ın İllinoys ştatının Çikaqo şəhərində Holokost Muzeyi və Təhsil Mərkəzində Xocalı faciəsinin 27-ci ildönümünə həsr edilmiş tədbir keçirilmişdir. Tədbir Amerikanın Orta Qərb Ştatları üzrə Azərbaycan Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə baş tutmuşdur. Çikaqo şəhərinin ictimai xadimləri, Azərbaycan, Türkiyə, Qırğızıstan, Pakistan, Hindistan və Moldova icmalarının nümayəndələri iştirak etmişdir.

Fevralın 27-də Moldovanın Millətlərarası Bürosunun Xolokost muzeyində Azərbaycanın Moldovada səfirliyi və Moldova Azərbaycan Konqresinin təşkilatçılığı ilə Xocalı soyqırımına həsr olunmuş anım tədbiri keçirilmişdir. Muzeydə Xocalı faciəsinə əks etdirən fotosərgi təşkil olunmuşdur. Tədbirdə Moldovanın ictimai xadimləri, azərbaycanlı deputatlar, Moldovada akkreditə olan diplomatik nümayəndəliklərin əməkdaşları, yerli KİV təmsilçiləri, azərbaycanlı və türk tələbələr, o cümlədən Moldovada yaşayan həmvətənlərimiz iştirak etmişdirlər.

“Xocalıya ədalət!” beynəlxalq kampaniyası çərçivəsində keçirilən tədbirin iştirakçıları əvvəlcə Xocalı soyqırımını əks etdirən kitab və fotolardan ibarət sərgi ilə tanış olmuşdurlar.

Tədbirdə çıxış edənlər XX əsrdə Azərbaycan xalqının başına gətirilmiş ən dəhşətli faciələrdən biri olan Xocalı soyqırımı haqqında məlumat vermiş, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə 2008-ci ildə başlatılan “Xocalıya ədalət!” beynəlxalq kampaniyasının dünya ictimaiyyətinə bu faciə barədə həqiqətlərin çatdırılması istiqamətində böyük rol oynadığını bildirmişlər. Xocalı soyqırımının Azərbaycan xalqının

ağrılı yarası olduğunu bildiren Moldova Millətlərarası bürosunun direktoru Oleq Babenko bu faciəni insanlığa qarşı çevrilmiş bir faciə kimi dəyərləndirmiş, Xocalı faciəsini törədən cinayətkarları pisləyib, soyqırımı barədə dünya ölkələrinin məlumatlandırılmasının vacib olduğunu bildirmişdir. Moldovada Bakı multikulturalizm mərkəzinin rəhbəri Aureliya Qriqoriu isə çıxışında artıq "Xocalıya ədalət" şüarlarının dünyanın bütün tribunallarından səsləndiyini, Moldovanın Xocalı soyqırımı ilə bağlı Azərbaycan xalqının ağrısını bölüşdüyünü qeyd etmişdir.

Azərbaycan Milli Məclisinin deputatı Sabir Hacıyev Xocalı soyqırımının Azərbaycan xalqının şüurunda fundamental yer tutduğunu bildirmişdir. Moldova Azərbaycan Konqresinin sədri Xocalı faciəsinin Azərbaycan tarixinin ən dəhşətli səhifələrindən biri olduğunu vurulamışdır. Moldova Respublikasının Effektiv Siyasət İnstitutunun direktor müavini, tarix elmləri doktoru Ruslan Şevçenko erməni işğalçılarının Xocalı qətliamının Azərbaycan xalqı və dövlətinin iradəsini qırmaq üçün törədildiyini, lakin buna nail olmadıqlarını qeyd etmişdir. Türkiyənin Moldovadakı səfiri Gürol Sökmensüer Xocalı faciəsinin əsrin digər dəhşətli hadisələri ilə bir sırada durduğunu bildirmişdir. Tədbirdə Xocalı faciəsindən bəhs edən və bu dəhşətlərin canlı şahidləri olmuş insanların danışdıqlarını çatdıran "Tragedy Khojaly" sənədli filmi nümayiş olunmuşdur. Həmçinin iştirakçılara Xocalı soyqırımı ilə bağlı bülletenlər paylanmışdır. Sonda tədbir iştirakçıları Moldovanın Millətlərarası Bürosunun Xolokost muzeyində təşkil edilmiş stendlə tanış olmuş, önünə qərənfillər düzmüşdür.

27 fevral tarixində İstanbulda Avrasiya Strateji Araşdırmalar Mərkəzində (ASAM) Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın irəli sürdüyü "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq təbliğat və məlumatlandırma kampaniyası çərçivəsində Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümünə həsr olunmuş tədbir keçirilmişdir. Tədbir Azərbaycan Gənclərinin İstanbul Hərəkatının (AGİH) təşəbbüsü və təşkilatçılığı, ASAM-ın dəstəyi ilə baş tutmuşdur.

Mərasimdə əvvəlcə Xocalı soyqırımını əks etdirən görüntülərdən ibarət videoçarx nümayiş etdirilib, faciə qurbanlarının xatirəsi ehtiramla anılmışdır.

Tədbirdə çıxış edənlər ermənilər tərəfindən xalqımıza qarşı törədilmiş qətlamlar və bu cinayətlərə dair faktların dünya miqyasında tanıtılmasında sosial medianın gücündən danışmışdılar. Anım mərasimində ictimai birliklərin nümayəndələri, baş konsulluğun əməkdaşları, tanınmış elm adamları, yazıçılar, KİV nümayəndələri və tələbələr iştirak etmişdirlər.

Fevralın 27-də Türkiyədə 100 professor və dosent Xocalı faciəsinə qınama bəyanatına imza kampaniyası keçirilmişdir. Azərbaycan Gənclərinin Ankara Həmrəyliyi (AGAH) ictimai birliyinin təşəbbüsü ilə Türkiyə akademik ictimaiyyətində Xocalı faciəsinə münasibətdə ictimai rəyin artırılması üçün başlatılan Xocalı Faciəsinə Qınama Bəyanatı təşəbbüsün irəli sürüldüyü gündən keçən 2 həftə ərzində toplamda 100 elm adamı tərəfindən imzalanmışdır. Kampaniyanın aparılması məqsədi ilə birliyin tərkibində xüsusi işçi qrupu yaradılmış və yüzlərlə universitet müəllimi ilə əlaqə yaradılmışdır. Xocalı soyqırımının Türk dünyası ilə bərabər bütün dünya ictimaiyyətinin ortaq dərdi olduğu düşüncəsinə şərik çıxan 100 professor və dosent bəyanatı imzalayaraq Xocalı sakinlərinin yanında olduqlarını, insanlıq əleyhinə törədilən cinayətləri lənətlədiklərini ifadə etmişdirlər.

Qeyd edək ki, kampaniya il boyunca davam etdiriləcəkdir.

27 fevral tarixində İordaniya Həşimilər Krallığının Əmman şəhərindəki Rotana otelində Azərbaycan Respublikasının Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin dəstəyi, İordaniya-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyətinin və ölkəmizin İordaniyadakı Səfirliyinin birgə təşkilatçılığı ilə Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar anım mərasimi keçirilmişdir. Mərasimdə İordaniya şahzadəsi xanım Basma İrşid, İordaniya Parlamentinin xarici əlaqələr komitəsinin sədri, Parlamentin Yuxarı (Senat) və Aşağı (Nümayəndələr) Palatalarının üzvləri, müxtəlif dövlətlərin İordaniyada akkreditə olunmuş səfirləri, dövlət,

ictimaiyyət və KİV nümayəndələri, eləcə də bu ölkədə yaşayan həmvətənlərimiz iştirak etmişdirlər. İordaniya-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyətinin sədri, İordaniya Senatın üzvü Mərvan əl-Hmud çıxış edərək İordaniya ilə Azərbaycan arasındakı dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərindən, Kral II Abdullah ilə Prezident İlham Əliyev arasındakı şəxsi dostluq və qardaşlıq əlaqələrinin bu münasibətlərə müsbət təsirindən bəhs etmişdir. M.əl-Hmud Xocalı şəhərində dinc insanların vəhşicəsinə qətlə yetirilməsini, milli və dini dəyərləri əks etdirən abidələrin dağıdılmasını təkcə Azərbaycan xalqına qarşı deyil, bütün insanlığa qarşı törədilmiş qanlı cinayət adlandırmışdır. Daha sonra çıxış edənlər Ermənistanın Azərbaycana qarşı işğalçılıq siyasətini pisləmiş, dinc azərbaycanlılara qarşı törədilən bu cinayətin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasının vacibliyini qeyd etmişlər. İşğal edilmiş ərazilərdən Ermənistan silahlı qüvvələrinin çıxarılmasının zəruriliyi və Qarabağın Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi olduğu vurğulanmışdır. Tədbirdə “Xocalı soyqırımı” sənədli filmi nümayiş etdirilmişdir. Tədbir iştirakçıları Xocalı faciəsini əks etdirən foto sərgi ilə tanış olmuş, iştirakçılara Qarabağ münaqişəsi, xüsusilə Xocalı soyqırımını əks etdirən kitab və materiallar paylanmışdır.

27 fevral tarixində Türkiyənin 9 Eylül Universitetinin təşkilatçılığı ilə Xocalı soyqırımına həsr olunmuş anım mərasimi keçirilmişdir. Tədbiri giriş sözü ilə açan 9 Eylül Universitetinin Ədəbiyyat fakültəsinin dekani professor Mustafa Daş iştirakçıları salamlayaraq, Xocalı faciəsi haqqında məlumat vermişdir. Qeyd etmişdir ki, dünyanın bir çox ölkələri Xocalı faciəsinə hüquqi-siyasi qiymət verərək onu soyqırımı kimi tanıyıb.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin nümayəndəsi Xocalı faciəsi haqqında danışaraq, Azərbaycan ərazilərinin hələ də işğal altında saxlanıldığını, Xocalıda törədilmiş qətləmin yalnız Azərbaycan xalqına qarşı deyil, bütün bəşəriyyətə qarşı törədilmiş bir cinayət olduğunu vurğulamışdır.

Sonra qonaqlara Xocalı soyqırımına həsr olunmuş tamaşa nümayiş etdirilmişdir. Tamaşa İzmir şəhərində yaşayan soydaşımız- aktrisa Vüsalə Gülməmmədova Gürlər tərəfindən ifa olunmuşdur. Sonda Xocalı soyqırımını əks etdirən foto sərgi qonaqların diqqətinə təqdim olunmuşdur.

28 fevral tarixində Türkiyənin Adana şəhərində fəaliyyət göstərən Adana – Azərbaycan Kültür və Dayanışma dərnəyi və Adana Qardaşlar Kültür Dərnəkləri Topuluğunun təşkilatçılığı ilə “Tarix boyunca erməni işğalı və Xocalı soyqırımı” adlı konfrans keçirilmişdir.

Tədbirdə Giresun Universitetinin professoru Aygün Attar, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi Sədrinin birinci müavini, Adana–Azərbaycan Kültür və Dayanışma Dərnəyinin sədri, Azərbaycanın Türkiyədəki səfiri, Adana Böyük Şəhər Bələdiyyəsinin müşaviri, Azərbaycan diaspor təşkilatlarının nümayəndələri, tələbələr, yerli ictimaiyyət və media nümayəndələri iştirak etmişdir. Dövlət Komitəsi sədrinin birinci müavini V.Hacıyev öz çıxışında qeyd etmişdir ki, 27 il əvvəl Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən törədilmiş Xocalı soyqırımına beynəlxalq miqyasda hüquqi-siyasi qiymət verilməli, işğal olunmuş Azərbaycan torpaqlarının geri qaytarılması üçün Ermənistana təzyiq göstərilməlidir. Digər çıxış edənlər qeyd etmişdirlər ki, bu faciələri törədənlər mütləq beynəlxalq ədalət məhkəməsi qarşısında cavab verməlidirlər, insanlığa qarşı törədilən belə cinayətlər beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən kəskin pislənməlidir.